

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Θεατρικές Σπουδές

Μεταπτυχιακή Διατριβή

**Το έργο της Βασιλικής Φωτίου και η συμβολή της στο
θέατρο για παιδιά και εφήβους**

Νικολέττα Τζιαούρη

Επιβλέπων Καθηγητής
Κλειώ Φανουράκη

Μάιος 2016

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Θεατρικές Σπουδές

Μεταπτυχιακή Διατριβή

**Το έργο της Βασιλικής Φωτίου και η συμβολή της στο
θέατρο για παιδιά και εφήβους**

Νικολέττα Τζιαούρη

**Επιβλέπων Καθηγητής
Κλειώ Φανουράκη**

Η παρούσα μεταπτυχιακή διατριβή υποβλήθηκε προς μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στις... ..Θεατρικές Σπουδές..... από τη Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών..... του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Μάιος 2016

Περίληψη

Η εργασία που ακολουθεί είναι μια μελέτη για το έργο της εκπαιδευτικού και συγγραφέα κυρίως παιδικών και νεανικών θεατρικών έργων, Βασιλικής Φωτίου. Η διατριβή θα διεξέλθει τα έργα της συγγραφέως και τη θεματολογία τους, αλλά και θα διερευνήσει πώς αυτά τα έργα μπορούν να αξιοποιηθούν στην εκπαίδευση. Μέσα από τις δραματουργικές αναλύσεις των έργων της, γίνεται κατανοητό το πώς αυτά μπορούν να εξυπηρετήσουν τον εκπαιδευτικό για να τα προσεγγίσει με θεατρικότητα μέσα στην τάξη. Έργα που μιλούν για το περιβάλλον, τον πόλεμο, την αποξένωση των ανθρώπων από την κοινωνία και την παράδοση, την αστυφιλία και πολλά κοινωνικά προβλήματα όπως ο ρατσισμός, αλλά και έργα που τοποθετούνται κυρίως στην κυπριακή ύπαιθρο μιας προηγούμενης εποχής, μπορούν πολύ εύκολα να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς να μεταφέρουν στους μαθητές τους χρήσιμα μηνύματα. Προτείνεται παράλληλα ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να γίνει αυτό, είτε με τη μορφή του «θεάτρου φόρουμ», είτε με τη συμμετοχή των μαθητών ως ηθοποιών σε ένα ανέβασμα θεατρικού της Φωτίου, είτε ως επιπρόσθετο εργαλείο για τις διάφορες ενότητες του σχολικού έτους (Boal 1979: 139 – 142).

Το βιογραφικό σημείωμα της συγγραφέως και η ιστορική αναδρομή στο κυπριακό παιδικό και νεανικό θέατρο θα φωτίσουν τον αναγνώστη να κατανοήσει το πλαίσιο στο οποίο δημιουργούσε και δημιουργεί ακόμα η Βασιλική Φωτίου. Η θεματολογία που επιλέγει και η σκιαγράφηση των χαρακτήρων των έργων της, είναι αλληλένδετα κομμάτια του πλαισίου αυτού και των αναγκών της κάθε εποχής. Η συνέντευξη με τη συγγραφέα βοηθά στο να αντιληφθούμε τον χαρακτήρα και τη δοτικότητα της αλλά και το γιατί επέλεξε ως μέσο έκφρασης το θέατρο. Μέσα από τη συζήτηση μαζί της θα κατανοήσει ο αναγνώστης το πόσο ζωτικής σημασίας θεωρεί το θέατρο η Βασιλική Φωτίου και το πόσο μπορεί αυτό να βοηθήσει τους μαθητές να μάθουν μέσα από ευχάριστο τρόπο. Όλα αυτά έρχονται να τα ενισχύσουν άρθρα και ομιλίες για το έργο της από άλλους αξιόλογους συνεργάτες της.

Σημαντικό κομμάτι της εργασίας είναι η απήχηση που είχαν και έχουν τα έργα της, κυρίως στην Κύπρο αλλά και στην Ελλάδα. Στη διατριβή γίνεται εκτενής αναφορά στα διάφορα ανεβάσματα των έργων της. Ο αναγνώστης μπορεί να

εντοπίσει τα έργα που έτυχαν μεγαλύτερης απήχησης και επιλέχτηκαν από σχολεία στα πλαίσια των παραστάσεων, από ερασιτεχνικές ομάδες ή από επαγγελματικούς θιάσους. Θεωρώ σημαντική την έρευνα αυτή για τη συγκεκριμένη συγγραφέα, που κατά τη γνώμη μου πρόσφερε και προσφέρει πολλά στο κυπριακό παιδικό και νεανικό θέατρο και που έπρεπε όλα αυτά τα στοιχεία να συγκεντρωθούν σε μια μελέτη.

Summary

The following essay is a research on the work of the educator and writer of mostly children's and youth theatre plays, Vasiliki Fotiou. Through this dissertation, the reader may read about the playwright's work, the themes she chooses as well as how her plays may be employed in educational settings. Through dramaturgical analyses of her plays, it is clarified how these can assist educators as they approach them with theatricality in the classroom. Some plays are based on the environment, war, alienation of humans from society and tradition, urbanization and other social issues such as racism and other plays are placed mostly in the Cypriot rural life of a past era; all of them may very easily help educators transmit to their students useful messages. A manner in which to achieve this is also suggested in the following essay, either through the use of "Forum Theatre" or with the participation of students as actors in the production of a play by Fotiou, or even as a complimentary tool for various modules in the teaching curriculum.

The biographical note of the playwright as well as a historical overview of the children's and youth theatre help the reader understand the framework in which Vasiliki Fotiou created and still creates her work. The themes she chooses and the outlining of the characters in her plays are interconnected pieces in this framework and the needs of each time period. The interview with the playwright herself assists in the appreciation of her character and giving nature as well as the reasons why she chose theatre as her means of communication. Through this recorded discussion with her the reader will understand how vitally important Vasiliki Fotiou considers theatre to be and how it can help students learn in a pleasant manner. All these elements are reinforced in this essay by articles and studies on her work from her distinguished collaborators.

An important element of this essay is the wide reception that her plays had and still have, particularly in Cyprus and in Greece. In this dissertation an extensive reference to various productions of her plays is made. The reader may locate the plays with the broader reception and those which were chosen by various schools in the context of the Pancyprian School Theatre Competition or from

amateur or even professional theatre groups. I consider this research on this particular individual important, as in my opinion she has offered and still offers a lot in the Cypriot children's and youth theatre and all these elements regarding her work required a collective analysis through a study.

Ευχαριστίες

Επιβλέπουσα: Κλειώ Φανουράκη, Μέλος ΣΕΠ, Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα
«Θεατρικές Σπουδές», Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Θανάσης Αγάθος, Επίκουρος Καθηγητής Τμήματος Φιλολογίας Ε.Κ.Π.Α.

Αικατερίνη Διαμαντάκου, Επίκουρη Καθηγήτρια Τμήματος Θεατρικών Σπουδών
Ε.Κ.Π.Α.

Περιεχόμενα

1	Εισαγωγή	1 - 2
2	Το ιστορικό πλαίσιο του νεανικού θεάτρου στην Κύπρο και η θεατρική γραφή της Βασιλικής φωτίου.....	3 - 9
3	Η συγγραφέας και τα έργα της.....	10 - 35
4	Το εφαρμοσμένο θέατρο και πως τα έργα της Βασιλικής Φωτίου μπορούν να αξιοποιηθούν μέσα από αυτό.....	36 - 39
5	Η απήχηση των έργων της Βασιλικής Φωτίου από σχολεία, φορείς και θεατρικά σχήματα.....	40 - 47
6	Επίλογος.....	48

Παραρτήματα

A	Με δικά της λόγια και με τα λόγια άλλων.....	49- 50
B	Η συνέντευξη με την Βασιλική Φωτίου.....	51 - 53
Γ	Γλωσσάρι ονομάτων και λέξεων.....	54 - 55

	Βιβλιογραφία.....	56 - 57
--	-------------------	---------

Εισαγωγή

Η έρευνά που ακολουθεί είναι μια βιογραφική μελέτη για την ποιήτρια και κυριότερα συγγραφέα θεατρικών έργων για παιδιά και νέους, Βασιλική Φωτίου, η οποία από την δουλειά της ως φιλόλογου μέσης εκπαίδευσης μέχρι το 1995 πρόσφερε πολλά στα παιδιά και στους νέους, με πλούσιο συγγραφικό έργο ιδιαίτερα στο θέατρο. Σκοπός της εργασίας είναι να μελετηθεί η ιδιαίτερη θεατρική γραφή της Φωτίου για παιδιά και τα χαρακτηριστικά της, καθώς επίσης και η συμβολή της στην κυπριακή θεατρική παιδεία. Για το λόγο αυτό, θα αξιοποιηθεί το περιεχόμενο και η μορφή των θεατρικών της έργων με βάση τον θεατροπαιδαγωγικό τους άξονα. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση, η αρχειακή μελέτη και έρευνα στο έργο της Φωτίου αποτελούν τα βασικά μεθοδολογικά εργαλεία της διατριβής. Παράλληλα, αξιοποιείται συστηματικά η δραματουργική ανάλυση των έργων της, με εστίαση στο πώς και γιατί τα έργα αυτά είναι κατάλληλα για παιδιά και νέους αλλά και στις ιδιαιτερότητες που έχουν. Τα θεατρικά έργα της Βασιλικής Φωτίου είναι έργα με οικολογικό χαρακτήρα, ιστορικής αναδρομής και μνήμης αλλά και κοινωνικά. Επίσης, η συγγραφέας αφιερώνει έργα της στα κυπριακά ήθη και έθιμα που η ίδια θεωρεί ότι αρχίζουν να απομακρύνονται από την καθημερινότητα της σύγχρονης εποχής. Στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας, συλλέχθηκαν και μελετήθηκαν δημοσιεύματα που αφορούν στη Βασιλική Φωτίου αλλά και δημοσιευμένες αναλύσεις του έργου της είτε από την ίδια είτε από άλλους μελετητές. Παράλληλα πραγματοποιήθηκε μια συνέντευξη με τη συγγραφέα για το έργο της και την προσφορά της στο κυπριακό θέατρο για παιδιά και εφήβους, στην οποία, μεταξύ άλλων, η ίδια εξηγεί τους λόγους που την έκαναν να ασχοληθεί με τη συγγραφή θεάτρου για παιδιά και νέους, το πόσο σημαντική θεωρεί τη θεατρική παιδεία αλλά και τι αποσκοπούσε να προσφέρει στο θέατρο γενικότερα.

Θεωρώ ιδιαιτέρως σημαντική την έρευνα για τη συγκεκριμένη συγγραφέα, η οποία έχει πλούσιο εκδομένο υλικό και μέχρι τώρα κανείς δεν έχει κάνει μια εκτενή ανάλυση για αυτήν και το έργο της.

Η βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε περιλαμβάνει φυσικά τα δικά της έργα, αρθρογραφία που αφορά στην ίδια και βιβλία με γενικές θεωρητικές πτυχές του εφηβικού θεάτρου. Επιπρόσθετα, στην εργασία υπάρχει μια σύντομη αναδρομή στο κυπριακό σχολικό και παιδικό θέατρο στην Κύπρο.

Κεφάλαιο 2

Το ιστορικό πλαίσιο του νεανικού θεάτρου στην Κύπρο από τη δεκαετία του '40 και η θεατρική δημιουργία της Βασιλικής Φωτίου

Το παιδικό θέατρο στα χρόνια του '40 ήταν πάντοτε θέατρο από παιδιά για παιδιά. Πέρα από το γενικό ενδιαφέρον, το παιδικό θέατρο συντήρησε κατά τη δεκαετία του 1940 ο συγγραφέας και όχι μόνο Τεύκρος Ανθίας (1903-1968) με πολλούς και διάφορους τρόπους. Είχε γράψει παιδικά θεατρικά έργα και σύμφωνα με τον Κύπριο μελετητή του Κυπριακού θεάτρου Γιάννη Κατσούρη, ήταν ο πρώτος που εξέδωσε σε βιβλίο παιδικό θεατρικό έργο με τίτλο *Ο γιόκας μας* το 1936. Παράλληλα έγραφε θεωρητικά άρθρα για το θέμα και τέλος, με το θεατρικό συγκρότημα «Προμηθέας» – του οποίου ήταν η ψυχή – οργάνωνε παιδικές θεατρικές παραστάσεις (Κατσούρης 2005, 308). Το 1941, ο Ανθίας ετοίμασε μια παράσταση και είναι πολύ σημαντικό το γεγονός ότι σε αυτή κάλεσε μέσω του Τύπου τους δασκάλους να παρακολουθήσουν τη δοκιμή του έργου. Ήθελε να τους προσφέρει στοιχεία σκηνοθετικής εκπαίδευσης και κυρίως να τους δείξει και να τους αποδείξει ότι το παιδικό θέατρο είναι ένα σπουδαίο παιδαγωγικό εργαλείο. Η σημαντικότερη στιγμή της δεκαετίας του 1940 που αφορούσε στο παιδικό θέατρο, ήταν η εξαγγελία της ίδρυσης Παιδικής Δραματικής Σχολής που θα λειτουργούσε ως τμήμα της Δραματικής Σχολής του «Προμηθέα» κάθε Κυριακή που θα ήταν μια βολική μέρα για όλα τα παιδιά. Τρία σημαντικά άρθρα που αφορούσαν στο παιδικό θέατρο ανήκαν, όπως ήταν αναμενόμενο, στον Τεύκρο Ανθία. Τα άρθρα αυτά έχουν δημοσιευτεί στην εφημερίδα *Δημοκράτης* τον Μάιο του 1947. Το πρώτο άρθρο είχε ως τίτλο *Το παιδικό θέατρο στον τόπο μας*, το δεύτερο *Το περιεχόμενο του παιδικού θεάτρου* και το τρίτο *Η φύση και η μορφή του παιδικού θεάτρου*.

Στο πρώτο άρθρο γινόταν μια γενική αποτίμηση της παιδικής θεατρικής δραστηριότητας. Διαπίστωνε ο Ανθίας ότι από το παιδικό θέατρο έλειπε η στοργή και η συστηματική ενθάρρυνση, ενώ το αποικιακό γραφείο παιδείας αδιαφορούσε πλήρως για το θέμα. Ζητούσε παράλληλα από τους δήμους να συμβάλουν οικονομικά για την ίδρυση μόνιμου παιδικού θεάτρου σε κάθε πόλη. Είχε επίσης την πεποίθηση ότι οι αγροτικοί σύλλογοι θα μπορούσαν με τη βοήθεια των δασκάλων να αναπτύξουν μια θετική δραστηριότητα στο παιδικό θέατρο.

Στο δεύτερο άρθρο, ο Ανθίας, είχε ξεκάθαρες απόψεις για το ποιο θα πρέπει να ήταν το περιεχόμενο του παιδικού θεάτρου. Λαμβάνοντας υπόψη τη ψυχολογία του παιδιού, την περιέργειά του, τις ανησυχίες του, την αφομοιωτική του ικανότητα αλλά και την ανάγκη του για χαρά, γέλιο και παιχνίδι, εισηγήθηκε θεατρικά έργα που θα έπρεπε να αναφέρονται στη σύγχρονη πραγματικότητα χωρίς να αποκλείουν όμως το εξωπραγματικό και τη φαντασία. Με αυτές του τις εισηγήσεις απέρριπτε ό,τι συνέβαινε στην Ελλάδα της εποχής με το παιδικό θέατρο.

Στο τρίτο του άρθρο, ο συγγραφέας αναφερόταν στη δυσκολία που αντιμετώπιζε ο ενήλικας συγγραφέας προκειμένου να γράψει ένα παιδικό θεατρικό έργο. Πίστευε ότι ο πιο αρμόδιος γι' αυτό το εγχείρημα ήταν το ίδιο το παιδί. Αναγνωρίζοντας όμως ότι κάτι τέτοιο ήταν αδύνατο, αφού το παιδί δεν είχε την γνώση και την τεχνική, παρότρυνε στους ενήλικες συγγραφείς να ξαναγίνονται παιδιά την ώρα της δημιουργίας ενός παιδικού θεατρικού έργου (Κατσούρης 2005, 309-312).

Μετά το 1947 το ενδιαφέρον για το παιδικό θέατρο ατόνησε και κάποια μεμονωμένα άρθρα γράφονται κυρίως με τη ευκαιρία κάποιας παιδικής σχολικής παράστασης. Σε καμιά όμως περίπτωση τα άρθρα αυτά δεν έφταναν την μαχητικότητα του Ανθία πάνω στο θέμα ο οποίος το 1949 μετανάστευσε στην Αγγλία. Πάντως η Κύπρος όδευε προς την Ανεξαρτησία και την εγκαθίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας χωρίς να έχει καταφέρει να αποκτήσει κάτι στέρεο στον τομέα του παιδικού θεάτρου (Κατσούρης 2005, 312).

Τη δεκαετία του '50, παρά την κάμψη που παρατηρείται από το θέατρο των συντεχνιών και των διάφορων σωματείων, τα σχολεία, παρόλες τις διώξεις που υπόκεινται, συνέχισαν με αμείωτο ρυθμό τη θεατρική τους δράση. Προτιμούν να ανεβάζουν κυρίως αρχαίες ελληνικές τραγωδίες, κλασικά έργα από το παγκόσμιο ρεπερτόριο τα οποία υποδηλώνουν πατριωτικό ελληνοκεντρισμό και τον διακαή πόθο των Ελληνοκυπρίων για ένωση με την Ελλάδα. Είναι η εποχή όπου μια πολύ μεγάλη μερίδα Ελληνοκυπρίων

θεωρεί την Ελλάδα ως μητέρα πατρίδα. Ας μην ξεχνάμε επίσης ότι μια πολύ μεγάλη μερίδα σχολείων χρηματοδοτείται από την Εκκλησία. Αυτό έχει ως συνέπεια η ορθοδοξία και το έθνος να είναι δύο έννοιες συνυφασμένες (Τάκη – Αθανασίου 2015: 31). Στα σχολεία παίζονταν συχνά έργα όπως οι *Πέρσες* του Αισχύλου, οι *Τρωάδες*, *Ιφιγένεια η εν Ταύροις*, *Ιφιγένεια η εν Αυλίδι* του Ευριπίδη, *Αντιγόνη* και *Ηλέκτρα* του Σοφοκλή, *Κατσαντώνης* του Θεοτοκά, *Παπαφλέσσας* του Μελά, *Καποδίστριας* του Καζαντζάκη, *Στο χάνι της Γραβιάς* της Κυρτσόγλου, *Η σκλάβα*, *Ο χορός του Ζαλόγγου* του Περεσιάδη, *Να ζει το Μεσολόγγι* του Ρώτα (Κατσούρης 2005: 201, Τάκη – Αθανασίου 2015: 31 και Κωνσταντίνου 2007: 63 - 67). Αντιλαμβανόμαστε σαφέστατα ότι οι σχολικές παραστάσεις προσπαθούν με κάθε τρόπο να στείλουν άμεσα ή έμμεσα μηνύματα πατριωτισμού και αντίστασης στην κυπριακή κοινωνία, σε αντίθεση με το επαγγελματικό θέατρο. Σύμφωνα με τον Κατσούρη, αν κάποιος παρακολουθούσε τις παραστάσεις του επαγγελματικού θεάτρου εκείνη την εποχή, δεν θα μπορούσε να αντιληφθεί τη δεινή κατάσταση στην οποία ζει ο κυπριακός λαός και το ότι μπήκε σε ένα απελευθερωτικό αγώνα για να διώξει τον αγγλικό ζυγό από το νησί (Κατσούρης 2005, 200). Αυτό μάλλον οφείλεται σε οικονομικούς λόγους. Τα διάφορα επαγγελματικά σχήματα, έχοντας ανάγκη την οικονομική ενίσχυση, ανεβάζουν κυρίως εύπεπτα έργα όπως η φαρσοκωμωδία και η επιθεώρηση για να αυξήσουν την προσέλευση του κόσμου στο θέατρο. Επιπλέον, το επαγγελματικό θέατρο λογοκρίνεται από το αγγλικό κυβερνείο σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι το ερασιτεχνικό και σχολικό θέατρο (Τάκη – Αθανασίου 2015: 32 - 33). Έτσι, η σχολική θεατρική δραστηριότητα συνεχίστηκε με αμείωτο ρυθμό στα χρόνια του απελευθερωτικού αγώνα 1955 - 1959, παρόλες τις διώξεις που υφίσταντο και παρά το γεγονός ότι κάποια σχολεία παρέμειναν κλειστά για μεγάλο χρονικό διάστημα. Σημαντικό επίσης είναι το γεγονός ότι τα σχολεία, όταν έκαναν θέατρο αυτή την εποχή, έδειχναν μια πιο καλλιτεχνική διάθεση. Αυτό συνέβαινε διότι τα σχολεία δεν αντιμετώπιζαν κάποιο πρόβλημα οικονομικής επιβίωσης αφού δεν εξαρτιόντουσαν από τις εισπράξεις των εισιτηρίων και διότι το δυναμικό τους είχε καλλιτεχνική συνείδηση η οποία καλλιεργήθηκε μετά από τη μακρόχρονη ενασχόλησή τους με το θέατρο. Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν ότι το σχολικό θέατρο, στις δύσκολες αυτές συνθήκες παρουσιάστηκε πολύ πιο πλούσιο και πολύ πιο δυναμικό από ό,τι θα ανέμενε κανείς (Κατσούρης 2005: 214 - 217).

Στα χρόνια μετά την Ανεξαρτησία (1960) και μέχρι το 1974, το σχολικό θέατρο εξακολουθεί να παράγει παραστάσεις. Η αρχαία ελληνική τραγωδία συνεχίζει να

κατέχει την πρωτιά στις επιλογές ρεπερτορίου τους, κυρίως μέχρι το 1970. Δεν αποκλείονται όμως και έργα τόσο από το κλασικό ρεπερτόριο όσο και ελληνικά δράματα με πατριωτικό χαρακτήρα αφού το όραμα της ένωσης με την Ελλάδα δεν εγκαταλείφθηκε ούτε μετά την εγκαθίδρυση της κυπριακής δημοκρατίας. Παρόλο που η εκπαίδευση στα σχολεία αυτή την εποχή αλλάζει και γίνεται πιο θετικιστική αποκτώντας μια πιο τεχνοκρατική μορφή και εστιάζοντας πλέον στην επαγγελματική κατάρτιση με απώτερο σκοπό την οικονομική διασφάλιση, η κλασική παιδεία δεν εγκαταλείπεται. Το θέατρο αποτελεί το μέσο για να έρχονται οι μαθητές σε επαφή με τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό και να διατηρούν την ελληνική τους ταυτότητα. Πέρα από τις αρχαίες τραγωδίες και τα έργα πατριωτικού χαρακτήρα, αυτή την εποχή προτιμώνται και κωμωδίες, ιδιαίτερα του Μολιέρου (Τάκη – Αθανασίου 2015, 47). Η παρουσία της κωμωδίας στο σχολικό θέατρο είναι πολύ πιο συχνή στα χρόνια μετά το 1960 από ό,τι ήταν την προηγούμενη περίοδο και ειδικότερα κατά τον Απελευθερωτικό αγώνα 1955 – 1959. Πολύ πιθανόν οι συνθήκες της εποχής να έπαιξαν σημαντικό ρόλο για αυτή τη στροφή. Είναι λογικό κατά την περίοδο του Αγώνα να επιλέγονταν έργα που στόχευαν στην ενδυνάμωση της εθνικής ταυτότητας. Τώρα όμως, μετά την Ανεξαρτησία, δημιουργήθηκε η ανάγκη να ξεφύγουν τόσο το κοινό, όσο και οι συντελεστές των παραστάσεων. Επίσης, ο κίνδυνος του αφελληνισμού που караδοκούσε στη σκέψη των Ελληνοκυπρίων μέχρι το 1959 και που έκανε τους συντελεστές των σχολικών παραστάσεων να επιλέγουν έργα ελληνικά με πατριωτικό περιεχόμενο για να συσφίγγονται οι δεσμοί με την Ελλάδα, μετά την Ανεξαρτησία εγκαταλείπεται και τα σχολεία άρχισαν να εξερευνούν νέους συγγραφείς και το παγκόσμιο ρεπερτόριο (Τάκη – Αθανασίου 2015: 48 – 49).

Το 1971, ιδρύεται ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου και σε πέντε χρόνια, το 1976, ανεβαίνει η πρώτη παράσταση παιδικού θεατρικού έργου. Ήταν το έργο *Ο παπουτσωμένος γάτος* του Μπράιαν Γουέι σε σκηνοθεσία της σημαντικής θεατρικής προσωπικότητας του τόπου, Μόνικας Βασιλείου και στον πρωταγωνιστικό ρόλο τον Αντώνη Κατσαρή ([για περισσότερα βλ. εδώ](#)).

Από τότε, η παιδική σκηνή του οργανισμού λειτουργεί συνεχώς με παραστάσεις υψηλού επιπέδου ψυχαγωγώντας τα παιδιά και τους νέους σε ολόκληρη την Κύπρο με οργανωμένες παραστάσεις για σχολεία, πέρα από τις τακτικές παραστάσεις. Το 2012, η παιδική σκηνή, μετονομάζεται σε Σκηνή 018 με απώτερο στόχο να διευρύνει την επιλογή του κοινού σε όλες τις ηλικίες, από παιδιά μέχρι εφήβους. Σημαντικό επίτευγμα του Θεατρικού Οργανισμού, είναι οι νεανικές «Παραστάσεις Βαλίτσα» οι οποίες έχουν

την ευελιξία να παρουσιάζονται σε σχολικές αίθουσες γυμνασίων και λυκείων σε ολόκληρη την Κύπρο.

Πέρα από τον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου, θέατρο για ανήλικους θεατές, δημιουργούν σταθερά το Σατιρικό Θέατρο, το Θέατρο Σκάλα, η Εταιρεία Θεατρικής Ανάπτυξης Λεμεσού (Ε.Θ.Α.Λ) και το θέατρο Ένα που έχει ανεβάσει κάποιες παραστάσεις για παιδιά και νέους. Παράλληλα υπάρχουν σκηνές εξειδικευμένες στο παιδικό θέατρο, όπως η Παιδική Σκηνή Δώρα Κυριακίδη η οποία λειτουργεί από το 1986 μέχρι σήμερα. Τα τελευταία χρόνια επίσης, το Θέατρο Αντίδοτο του Ξενακή Κυριακίδη και της Catherine Beger στη Λάρνακα, η Παιδική Σκηνή Αιώρα της Πωλίνας Θρασυβουλίδου στη Λεμεσό. Ελληνόφωνες και αγγλόφωνες παραστάσεις για παιδιά και νέους ανεβάζει το θέατρο Μικρή Μούσα (LittleMuse) της Catherine Beger. Τα τελευταία χρόνια επίσης κερδίζουν έδαφος και αποκτούν το δικό του κοινό οι παραστάσεις αφήγησης και δραματοποίησης παραμυθιών (Κωνσταντίνου 2014, στο Αρχείο του ΘΟΚ).

Η συγγραφέας καταπιάνεται με ποικίλα και διαφορετικά θέματα. Τα περισσότερα έργα της έχουν να κάνουν με τη φύση και το περιβάλλον (*Το τραγούδι των γλάρων, Στον πλανήτη X, Ένας αληθινός παράδεισος, Ο δρόμος, Στα μονοπάτια της φύσης*) και με θέματα πατριωτικού και εθνικού χαρακτήρα, τονίζοντας στιγμές της κυπριακής ιστορίας όπως ήταν ο απελευθερωτικός αγώνας 1955 – 1959 και η τουρκική εισβολή του 1974 (*Οι αγνοούμενοι της ελπίδας, Νήσος τις εστίν, Το σπίτι που γεννήθηκα, Καλημέρα ζωή, Ήταν ένα καράβι, Ευαγόρας Παλληκαρίδης – Τα μάτια που αντίκρισαν την αγχόνη, Ο σταυραετός του Μαχαιρά, Όσα παίρνουν στο διάβα τους οι οργισμένοι άνεμοι*). Στα έργα της δεύτερης αυτής κατηγορίας συχνά γίνεται μια αναδρομή σε διάφορες στιγμές της κυπριακής ιστορίας από την αρχαιότητα μέχρι τις μέρες μας. Αυτό που προκαλεί ιδιαίτερο ενδιαφέρον και πιστεύω ότι αξίζει να σημειωθεί είναι το ότι δεν βρήκα οποιαδήποτε αναφορά στο πραξικόπημα που έγινε από τη Χούντα των Αθηνών και διάφορους Κύπριους και που ήταν η αφορμή για την τουρκική εισβολή. Στα έργα αυτά επίσης είναι έντονη η παρουσία ηρώων με τα χαρακτηριστικά του «καλού παιδιού» (αγωνιστικότητα, πειθαρχία, φιλοπατρία και γενικά με το τρίπτυχο πατρίς – θρησκεία – οικογένεια) (Γραμματάς 1999, 32-33). Βέβαια το γεγονός αυτό μπορεί να δικαιολογηθεί με το ότι στα έργα αυτά μεταφερόμαστε σε εποχές όπου γενικότερα στον κόσμο υπήρχαν αυτές οι αντιλήψεις και απόψεις. Τα χαρακτηριστικά αυτά όμως τα βλέπουμε και σε έργα με εντελώς διαφορετική θεματολογία όπως τα αντιπολεμικά έργα *Πυρηνικός Αφοπλισμός* και *S.T.A.R.T* ή σε έργα που εκθειάζουν τη δύναμη και τη χαρά της προσφοράς: *Η ομορφιά της προσφοράς* που αποτελείται από τρία μονόπρακτα.

Η Βασιλική Φωτίου ασχολήθηκε επίσης μεμονωμένα με καταστάσεις όπως το AIDS, τα ναρκωτικά και η θαλασσαιμία (*Ο εφιάλτης, Ο καθρέφτης, Όλα θα πάνε καλύτερα* αντίστοιχα). Έχει γράψει επίσης σάτιρες για μικρά και μεγάλα παιδιά ακουμπώντας θέματα όπως η υπερπροστατευτικότητα των γονιών, η αποξένωση της οικογένειας, το χάσμα γενεών, η καταναλωτική μανία της εποχής κ.λπ. (*Γόρδιος δεσμός, Άκουσέ με...σου μιλώ, Ο μαύρος χαρτοφύλακας* κ.α.). Όμορφα και ευχάριστα έργα είναι οι κυπριακές ηθογραφίες της συγγραφέως οι οποίες βγάζουν αβίαστα γέλιο και είναι πολύ ευχάριστο να τις παρακολουθήσεις σε παράσταση ή ακόμα και να τις διαβάσεις. Βέβαια, η θεματολογία που επιλέγει η συγγραφέας δεν τελειώνει μόνο σε αυτά που αναφέρονται εδώ, όπως φαίνεται και στον κατάλογο των έργων της που παραθέτω πιο πάνω.

Στην πλειοψηφία τους, τα έργα της, όποιο και να είναι το θέμα, διαβάζονται ευχάριστα και εύκολα. Σε πολλά, ειδικά σε αυτά που αφορούν στο παιδικό κοινό, υπάρχουν ένθετα με στίχους οι οποίοι μπορούν να μελοποιηθούν και να χρησιμοποιηθούν στο ανέβασμα του εκάστοτε έργου. Οι σκηνοθετικές οδηγίες που υπάρχουν δεν είναι σε καμιά περίπτωση δεσμευτικές και αφήνουν ελευθερία στο σκηνοθέτη για να τις αξιοποιήσει όπως θέλει ή και να μην τις αξιοποιήσει καθόλου (σκηνικό, διανομή ρόλων, τραγούδια κ.λπ.). Η Βασιλική Φωτίου, ανήκει, με πολλούς άλλους συγγραφείς, στην κατηγορία εκείνων που μέσα από τα έργα τους επιχειρούν την ένωση του φανταστικού κόσμου με τον πραγματικό. Απευθύνονται σε ένα θεατή με προσωπικότητα και ευαισθησία ο οποίος μπορεί με τις αισθήσεις του να συλλάβει το βαθύτερο νόημα των έργων τους. Είναι επίσης η ίδια ομάδα συγγραφέων που εναποθέτει όλες τις ελπίδες στο παιδί, καθιστώντας το υπεύθυνο για το μέλλον του και για το μέλλον του τόπου του. Απαιτεί από τον ανήλικο θεατή πιο ενεργητική δράση, πρωτοβουλίες και πίστη στην αλλαγή της πολιτικής κατάστασης του τόπου του.

Επιπρόσθετα, η Βασιλική Φωτίου, ανήκει σε μια ακόμα κατηγορία συγγραφέων. Είναι οι συγγραφείς που μέσα από τα έργα τους θέλουν να απαλλάξουν το παιδί από το βάρος της μνήμης και να ασχοληθούν με τον παιδικό του κόσμο, τις προσωπικές του αναζητήσεις αλλά και τη ψυχική του τέρψη (Γραμματάς 2010, 547-549). Παράδειγμα αυτού του είδους γραφής είναι το έργο της *Στο βασίλειο της μουσικής*, όπου το παιδί, μέσα από την αλληγορία, αναζητεί απαντήσεις στα ερωτήματά του, στα μυστικά της ζωής και του κόσμου των μεγάλων. Η συγγραφέας σε έργα όπως *Η βασίλισσα της ομορφιάς και Ένας αληθινός παράδεισος*, χρησιμοποιεί τον κόσμο των ζώων για να δείξει την πολυμορφία του ανθρώπου και το πολυδιάστατο του χαρακτήρα του. Επιδιώκει και ελπίζει σε ένα θεατή αληθινό με ποικιλία στη συμπεριφορά του. Η

Βασιλική Φωτίου αρέσκεται στο να συνδέει στα έργα της τον φανταστικό με τον πραγματικό κόσμο. Η σύνδεση αυτή είναι πολύ έντονη στο έργο της *Καληνύχτα μαμά*, όπου ο κόσμος του θεάτρου γίνεται για την ηρωίδα ένα συνεχές παιχνίδι μέσα από το οποίο αλλάζει ρόλους, ιστορίες και πρόσωπα για να διασκεδάσει. Η αλληγορία και η μίξη του πραγματικού με το φανταστικό γίνεται σε πολλά έργα της, κυρίως για μικρά παιδιά, όπως *Στον πλανήτη X*, *Η πέτρινη καρδιά*, *Με τα φτερά της μουσικής*, *Οι πέντε νάνοι και το μαγικό λυχνάρι*.

Όπως ανέφερα και πιο πάνω, τα δεινά και η ιστορία της Κύπρου, απασχολούν συχνά τη συγγραφέα. Σε κάποια έργα της η εισβολή και κατοχή του τόπου μετατρέπεται σε παραμύθι. Στο έργο της *Ήταν ένα καράβι*, ένα καινούριο καράβι θα πραγματοποιούσε το συμβολικό ταξίδι του θρυλικού καραβιού «Κερύνεια» που ναυάγησε στα ανοικτά της πόλης (Γραμματάς 2010, 557-558). Μέσα από αυτό το έργο διανύουμε όλη την ιστορία της Κύπρου από το 300 π.Χ μέχρι και τις μέρες μας αλλά και τις μέρες που θα ακολουθήσουν. Αυτή η αναδρομή συμβαίνει και στο έργο *Νήσος τις εστίν...* στο οποίο ιστορικά πρόσωπα που πέρασαν και βασίλεψαν στην Κύπρο έχουν το δικό τους ρόλο. Είναι έργα που μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά να μάθουν μέσα από το θέατρο και με ευχάριστο τρόπο την ιστορία του τόπου τους.

Ένα σημαντικό κομμάτι του συγγραφικού έργου της Βασιλικής Φωτίου είναι οι διασκευές και οι σχολικές προσαρμογές που έκανε σε διάφορα έργα. Πολλά Αριστοφανικά έργα διασκευάστηκαν από τη Φωτίου για ανάγκες παράστασης και φαίνεται έντονα η αγάπη που έχει στον αρχαίο κωμωδιογράφο. *Οι Νεφέλες* του Αριστοφάνη έγιναν *Δάσκαλε που δίδασκες*, *οι Αχαρνής*, *Ειρήνη*, *Ειρήνη! Ειρήνη!* Ενώ διασκεύασε επίσης για σχολική παράσταση τον *Πλούτο*. Πέρα από τα έργα του Αριστοφάνη όμως, διασκεύασε το *Παραμύθι χωρίς όνομα* της Πηνελόπης Δέλτα, στο οποίο πρόσθεσε κάποια στοιχεία της κυπριακής πραγματικότητας και λέξεις αγγλικές που χρησιμοποιούνται κατά κόρον από τους Κύπριους. Η κυπριακή ηθογραφία *Ο Θεός που τους...* έσμιξε είναι βασισμένη στην κωμωδία του Τσέχωφ *Πρόταση Γάμου* ενώ η συγγραφέας επίσης δραματοποίησε το παραμύθι του Ευγένιου Τριβιζά *Το ποντικάκι που ήθελε να φτάσει τα' αστέρι* αλλά και το διάσημο παραμύθι του Κάρλο Κολόντι *Πινόκιο*. Σε πολλά της έργα, ήρωες είναι αρχαίοι θεοί και ημίθεοι, όπως *Πυρηνικός Αφοπλισμός*, *S.T.A.R.T* και *Ευόν... Ευάν!!!*

Κεφάλαιο 3

Η συγγραφέας και τα έργα της

Η Βασιλική Φωτίου γεννήθηκε στην Επισκοπή Λεμεσού. Σπούδασε στην Αθήνα Ελληνική Φιλολογία. Εργάστηκε στη Μέση Εκπαίδευση. Διακρίθηκε στην παιδική - νεανική λογοτεχνία, κυρίως στο θέατρο. Έργα της έχουν ανέβει από το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου, την Εταιρεία Θεατρικής Ανάπτυξης Λεμεσού (Ε.Θ.Α.Λ), το Θέατρο «ΣΚΑΛΑ», το Θέατρο «Επίγονοι», την Ελεύθερη Σκηνή Πάφου, το Θέατρο «Χ», το ΝΕ.ΘΕ.Κ., το θεατρικό εργαστήρι Λίνας Ζένιου Παπά, το θεατρικό εργαστήρι Μελίσι, τον θεατρικό όμιλο Γεροσκήπου, από θεατρικούς Ομίλους κοινοτήτων και από σχολεία Δημοτικής, Μέσης, Ανώτερης Εκπαίδευσης. Θεατρικά της μεταδόθηκαν και από το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση.

Η συγγραφέας, κατάφερε να εκδώσει πολλά από τα έργα της τα οποία είναι εύκολα προσβάσιμα σε βιβλιοθήκες κρατικές, δημοτικές και σχολικές. Συγκεκριμένα οι εκδόσεις της συνοψίζονται στις εξής:

Ήταν ένα Καράβι Τέσσερα θεατρικά έργα, για μεγάλα παιδιά. Έκδοση 1993.

Στο Βασίλειο της Μουσικής: Οκτώ θεατρικά έργα, για μικρά παιδιά. Έκδοση 1994.

Νεανικό Θέατρο I, Πέντε θεατρικά έργα. Έκδοση 1995.

Νεανικό Θέατρο II, Πέντε θεατρικά έργα. Έκδοση 1998.

Η δική μας Ιθάκη, Ποιητική συλλογή. Έκδοση 1999.

Έχουμε Καρδιά: Μικρές Ιστορίες για παιδιά, Έκδοση 2001.

Αιέν Αριστεύειν: Διηγήματα με θέμα τον αθλητισμό, Έκδοση 2002,2007,2011.

Κυπριακές Ηθογραφίες - Θεατρικά Έργα, Έκδοση 2006.

Πέντε Θεατρικά Έργα, Εκδόσεις Επιφανίου, 2008.

Ευαγόρας Παλληκαρίδης, Εκδόσεις Αφή, 2008.

Η Πολύτιμη Αλυσίδα, Εκδόσεις Επιφανίου, 2009.

Ένας Αληθινός Παράδεισος, Εκδόσεις Επιφανίου, 2010.

Γυαλιά – Καρφιά: Ευθυμογραφήματα, Χρονογραφήματα, Εύθυμοι διάλογοι, Εκδόσεις Άνευ, 2010).

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ: Νεφέλες, Αριστοφάνη. (Δάσκαλε που δίδασκες, διασκευή 2010)

Ήταν Ένα Καράβι, Εκδόσεις Εν Τύποις, 2011.

Κυπριακές Ηθογραφίες: Θεατρικά Έργα, Εκδόσεις Επιφανίου, 2012.

Τέσσερα Μονόπρακτα, Εκδόσεις Αφή 2013.

Σχολικό θέατρο: Νήσος τις έστιν, Οι πέντε νάνοι και το μαγικό λυχνάρι, Εκδόσεις Επιφανίου, 2013.

Σχολικό θέατρο: Η βασίλισσα της ομορφιάς, Πυρηνικός Αφοπλισμός, Εκδόσεις Επιφανίου, 2014.

Του Καημού και της Ελπίδας, Ποιητική συλλογή για Παιδιά και Εφήβους, Εκδόσεις Αριστοτέλους 2014.

Υπό έκδοση: *Σειρά Σχολικό θέατρο*

Πολλές ήταν οι φορές που η Βασιλική Φωτίου διακρίθηκε για το έργο της και τιμήθηκε για την προσφορά της στα γράμματα:

Ήταν ένα Καράβι (Α΄ Βραβείο Θ.Ο.Κ. και Συνδέσμου Φιλίας Ελλάδα - Κύπρος Θεσσαλονίκη, 1984).

Στο Βασίλειο της Μουσικής (Έπαινος Κυπριακού Συνδέσμου Παιδικού – Νεανικού Βιβλίου, 1986).

Πυρηνικός Αφοπλισμός (Έπαινος Γυναικείας Λογοτεχνικής Συντροφιάς, 1988).

Η Βασίλισσα της Ομορφιάς (Έπαινος Γυναικείας Λογοτεχνικής Συντροφιάς, 1990).

Καληνύχτα, Μαμά (Εύφημη μνεία Γυναικείας Λογοτεχνικής Συντροφιάς, 1994).

Το δακτυλίδι του Πλούτου και της Αφθονίας (Α΄ Βραβείο Θ.Ο.Κ.2000 και Έπαινος Γυναικείας Λογοτεχνικής Συντροφιάς, Αθήνα 2000).

Οι Εφτά Νάνοι και το Μαγικό Λυχνάρι (Β' Βραβείο Θ.Ο.Κ. 2004).

Πετά – Πετά ο Βασιλιάς (Α' Βραβείο Ε.Θ.Σ.Κ. 2005).

Ο Καθρέφτης (Β' Βραβείο Ε.Θ.Σ.Κ. 2005).

Η δική μας Ιθάκη (Ποίηση) (Α' Έπαινος Ένωσης Λογοτεχνών Ευρώπης, Θεσσαλονίκη 2009).

Στα μονοπάθια της Φύσης, Έπαινος Ρ.Ι.Κ., 2011.

Νυχτερινός Επισκέπτης, Έπαινος Ρ.Ι.Κ., 2012.

Αρκτικόλεξα:

Ε.Θ.Σ.Κ.: Εταιρεία Θεατρικών Συγγραφέων Κύπρου

Θ.Ο.Κ.: Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου

Ρ.Ι.Κ.: Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου

Η μελέτη μου ξεκίνησε με την ανάγνωση όσων έργων της Βασιλικής Φωτίου κατάφερα να συλλέξω, είτε σε βιβλία είτε σε φωτοτυπίες. Κάποια άλλα μπόρεσα να τα βρω μόνο σε μορφή περίληψης. Είναι θεατρικά έργα είτε σε τόμους είτε σε αυτοτελείς εκδόσεις. Παραθέτω στη συνέχεια τα έργα αυτά αλλά και όσα στοιχεία συνέλλεξα αναφορικά με τον τρόπο γραφής της συγγραφέως και τη θεματολογία που επιλέγει στα έργα της. Είναι σημαντικό να προσθέσω ότι η Βασιλική Φωτίου δεν δίνει στα έργα της αυστηρές σκηνοθετικές οδηγίες και πολύ συχνά τονίζει ότι ενδείκνυται η ελευθερία του σκηνοθέτη στο ανέβασμα των έργων της.

1. **Από τον τόμο: Φωτίου Β. (1995)., *Νεανικό Θέατρο, χ.ε*, Λεμεσός :**

- *Δάσκαλε που δίδασκες*, διασκευή του έργου *Νεφέλες* του Αριστοφάνη.

Στο έργο αυτό, ο Αριστοφάνης θέτει το πρόβλημα της αγωγής και της μάθησης που προσφέρει το σχολείο και το σπίτι. Σατιρίζει τους σοφιστές, τον άδικο λόγο, το σχολαστικό δάσκαλο, τον πελαγωμένο γονιό, που καταφεύγει στο άδικο και στην απάτη για να βρει λύση στα προβλήματά του που του δημιουργεί ο γιος του. Ύστερα από την πάλη του καλού με το κακό, του δίκαιου και του άδικου αγαπημένα θέματα του Αριστοφάνη), θριαμβεύει το δίκαιο και αποκαθίσταται η ηθική τάξη. Πρόσωπα του έργου: Στρεψιάδης, Φειδιππίδης, Ξανθίας, Σωκράτης, Μαθητές του Σωκράτη, Χορός Νεφελών, Δίκαιος λόγος, Άδικος λόγος, Δανειστές. Στην διασκευή αυτή υπάρχουν στοιχεία της κυπριακής πραγματικότητας όπως ιδιωματισμοί, εκφράσεις και

τοποθεσίες. Ο άδικος λόγος παρουσιάζεται να έχει κακές συνήθειες, να πίνει, να ξενυχτά και να αποτελεί κακό πρότυπο για τα παιδιά που θα έρθουν σε επαφή με το έργο.

- *Παραμύθι χωρίς όνομα* διασκευή του ομώνυμου έργου της Πηνελόπης Δέλτα.

Το έργο αυτό είναι κλασικό με διαχρονικά μηνύματα και μεγάλο προβληματισμό. Σε πολλά σημεία αντικατοπτρίζει τη σημερινή αντιφατική εποχή με την ευμάρεια, τον πλούτο, τον ευδαιμονισμό αλλά και την πείνα, τη φτώχεια, την ένδεια, υλική και πνευματική. Όπως αναφέρει η συγγραφέας στο εισαγωγικό σημείωμα του έργου: «Αυτή τη διπλή λιμοκτονία της εποχής μας προσπάθησα να σατιρίσω στη διασκευή με την ευχή να βρεθούμε ως άτομα και ως λαοί στο φτωχοκάλυβο της Κυρά – Φρόνησης». Στο έργο υπάρχουν πολλά στοιχεία υπερβολής που όπως λέει η Βασιλική Φωτίου: «σκοπό έχουν να προβληματίσουν και να βοηθήσουν τα παιδιά κυρίως να βγάλουν τα δικά τους συμπεράσματα» (Φωτίου 1995, 53). Πρόσωπα του έργου: Βασιλιάς Αστόχαστος, Βασίλισσα Παλάβω, Βασιλόπουλο, Ειρήνη, Πικρόχολη, Ζήλιω, Πανουργάκος, Τζοτζές, Δάσκαλος, Κουλός, Χωλός, Μοιρολάτρες. Γενικά στη διασκευή βλέπουμε πολλές νεωτεριστικές λέξεις όπως μάρμαν, babylotion αλλά και στοιχεία που αφορούν στις σύγχρονες κοινωνίες (τραπεζικές επιταγές, δάνεια, Φ.Π.Α).

- *Το τραγούδι των γλάρων*

Έργο με οικολογικούς προβληματισμούς. Στο έργο αυτό μια εταιρεία έβαλε στο μάτι το σπίτι της ανάπηρης ηρωίδας που ζει μαζί την κόρη της, το οποίο βρίσκεται σε ένα παρθένο σημείο κοντά στη θάλασσα. Η συγγραφέας θέτει ζητήματα όπως η απληστία και ο κερδοσκοπισμός αλλά και ο βιασμός φύσης στο όνομα του κέρδους. Η συγγραφέας απέφυγε να δώσει ονόματα στους ήρωες επειδή όπως γράφει η ίδια: «Είναι άνθρωποι κάθε εποχής. Δεν μπορώ όμως να πω και κάθε πατρίδας. Υπάρχουν λαοί που σέβονται το περιβάλλον τους» (Φωτίου 1995, 94). Πρόσωπα του έργου: Επιχειρηματίας, Φίλη και συνεργάτης, Συνεργάτης, Μάνα, Κόρη, Χωρικοί. Το σκηνικό του έργου παρουσιάζεται απλό και άμεσο και κινείται ανάμεσα στο σπίτι της μάνας και της κόρης και στο γραφείο του επιχειρηματία.

- *Ο εφιάλτης.*

Έργο γραμμένο για τη μάστιγα του AIDS. Στο έργο αυτό βλέπουμε τον νεαρό αρχιτέκτονα, εργένη, εξωστρεφή και φιλότεχνο Άλκη να ζει όπως όλοι οι νέοι της ηλικίας του. Βγαίνει συχνά, διοργανώνει πάρτι, έχει φίλους και πολλές σχέσεις που τις αλλάζει εύκολα. Η μητέρα του, αυτό που λέμε καθώς πρέπει, αντιδρά με τον τρόπο ζωής

του γιου της και παρατηρεί ότι ο Άλκης έχει αλλάξει εμφανισιακά και πλέον είναι χλωμός και μοιάζει άρρωστος. Ο φόβος της μαμάς του επιβεβαιώνεται όταν ο Άλκης διαγιγνώσκεται με AIDS. Βλέπουμε τον Άλκη να αρνείται να ενημερωθεί για την πάθησή του αλλά όταν αντιλαμβάνεται ότι υπάρχουν άνθρωποι με πολύ σοβαρά προβλήματα που δεν το βάζουν κάτω, αποφασίζει να μιλήσει ανοικτά για την ασθένεια του σε δημοσιογράφο και να βοηθήσει κι άλλο κόσμο. Πρόσωπα του έργου: Άλκης (νεαρός αρχιτέκτονας), Ελευθερία (μητέρα του), Ντία και Μαρία (φίλες του), Κρασίδης (γιατρός). Όλες οι σκηνές του έργου διαδραματίζονται στο διαμέρισμα του Άλκη, το οποίο είναι ένα συνηθισμένο διαμέρισμα ενός νέου. Τα κοστούμια είναι επίσης τα συνηθισμένα ρούχα της εποχής ανάλογα με την ηλικία του κάθε ήρωα.

- *Οι αγνοούμενοι της ελπίδας.*

Θεατρικό βασισμένο στο ομώνυμο μυθιστόρημα του Δημήτρη Καζάκου – Καραβιώτη στο οποία πολλά από τα διαδραματιζόμενα είναι βιώματα και προσωπικές εμπειρίες του ίδιου του συγγραφέα. Μεταφερόμαστε στο κυπριακό χωριό Καραβάς το 1914 όπου δύο αδέρφια, ο Γιακουμής και Κωστής θέλουν να μεταναστεύσουν γιατί νιώθουν ότι τα στενά όρια της Κύπρου δεν τους χωράνε. Ο πατέρας τους, ο γέρος Στυλλής Αρότης, δεν θέλει να χάσει τα παιδιά του. Συμβιβάζονται όμως στον προορισμό της Μικρά – Ασίας που είναι κοντά από την Κύπρο. Εκεί θα δούλευαν σαν βοηθητικό προσωπικό στον Ελληνικό στρατό. Μετά από 3 χρόνια επιστρέφουν στην Κύπρο για να γιορτάσουν το Πάσχα με την οικογένειά τους. Όταν θα επέστρεφαν, υποσχέθηκαν στην μάνα τους ότι δεν θα υπηρετούσαν ξανά στον ελληνικό στρατό και για να την καθησυχάσουν της έδωσαν τις στρατιωτικές τους στολές και τα πηλήκιά τους. Μέχρι να γυρίσουν πίσω, η κατάσταση άλλαξε ριζικά. Οι ελληνικές αρχές τους υποχρεώνουν να στρατολογηθούν. Αυτοί προσπαθούν να αποδείξουν ότι έχουν ήδη κάνει την θητεία τους αλλά δυστυχώς δεν έχουν κανένα αποδεικτικό στοιχείο. Γράφουν στην μάνα τους να τους στείλει τα πηλήκια τους. Η μάνα δεν απάντησε ποτέ σε αυτό το γράμμα. Η λέξη πηλήκιο νόμιζε πως σήμαινε χαρτιά που δεν βρήκε πουθενά. Τα χρόνια περνούν και οι δύο νέοι ζουν το μεγάλο ξεριζωμό της Μικρά – Ασίας. Πολλά χρόνια μετά, κατά τον απελευθερωτικό αγώνα του 1955 – 59, δύο Τούρκοι υπήκοοι με ελληνικές ρίζες αποφασίζουν να υπηρετήσουν στον τούρκικο στρατό στην Κύπρο για να καταφέρουν να πάνε να δούνε το χωριό των προγόνων τους στην Κύπρο, τον Καραβά. Μέσα από διάφορα βάσανα και κακουχίες, θα έρθουν στο χωριό και θα γνωρίσουν κάτω από δύσκολες συνθήκες συγγενείς τους. Οι δύο νέοι ήταν τα εγγόνια του Γιακουμή. Πρόσωπα του έργου: Στυλλής Αρότης (πατέρας), Στύλλενα (μητέρα) / γριά Ελένη, Γιακουμής / Αξιωματικό Α΄,

Κωστής / Αξιωματικός Β', Μιχάλης Κάουρος, Μουχτάρης, Πολύβιος (δάσκαλος) / Γρηγόρης, Βαγγέλης, Μαρίνα / Βασιλού, Άννα. Σύμφωνα με τις σκηνοθετικές οδηγίες της συγγραφέως στο έργο, ορισμένα πρόσωπα μπορούν να υποδυθούν περισσότερους χαρακτήρες.

Από τον τόμο: Φωτίου Β. (1998)., *Νεανικό Θέατρο II*, χ.ε, Λεμεσός

- *Νήσος τις εστίν*

Χορόδραμα αφιερωμένο στην ιστορική μνήμη της Κύπρου. Γίνεται αναδρομή σε διάφορες ιστορικές περιόδους: αρχαιότητα (βασιλιάς Τεύκρος), περσική κυριαρχία (επανάσταση Ονήσιλου), Ριχάρδος Λεοντόκαρδος, Μαρία Συγκλητική, Αγγλοκρατία, Ευαγόρας Παλληκαρίδης, Γρηγόρης Αυξεντίου, Αττίλας, Εισβολή. Στο έργο δεν γίνεται καμιά αναφορά στο πραξικόπημα. Οι σκηνές είναι αυτοτελείς και οι ηθοποιοί μπορούν να υποδυθούν πολλούς ρόλους. Η σύνδεση των σκηνών γίνεται από χορό γυναικών. Τα κοστούμια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην παράσταση αφορούν στην κάθε εποχή ξεχωριστά ή θα μπορούσαν να είναι συμβολικά για να μην απαιτείται η αλλαγή από τους ηθοποιούς. Ο χώρος επίσης θα μπορούσε και πάλι να είναι συμβολικός για να μην χρειάζεται να γίνεται αλλαγή σκηνικών με κάθε αλλαγή χρονικής περιόδου στο έργο.

- *Το σπίτι που γεννήθηκα.*

Έργο με θέμα τη σκλαβιά και τον εγκλωβισμό. Μιλάει γι' αυτούς που με τη βία στερήθηκαν το σπίτι τους και γι' αυτούς που είναι εγκλωβισμένοι στον τόπο τους (Κύπριοι εκτοπισμένοι και εγκλωβισμένοι). Πρόσωπα του έργου: Φώτης (πατέρας), Δέσποινα (μητέρα), Ειρήνη (κόρη), Διερμηνέας (αξιωματούχος κατοχής), Παππούς, Δασκάλα, Ομάδα μαθητών, Ομάδα αιχμαλώτων / ομάδα ξεριζωμένων, Στρατιώτες κατοχής. Βρισκόμαστε σε ένα τυπικό χωριό της Κύπρου στα μέσα του '70 μετά την εισβολή οπότε σκηνικά και κοστούμια είναι απλά και καθημερινά της τότε εποχής.

- *Καλημέρα ζωή.*

Εμπνευσμένο από τον απελευθερωτικό αγώνα της ΕΟΚΑ 1955 – 59. Μιλάει για τους νέους ανθρώπους που θυσίασαν τα νιάτα τους και τη ζωή τους για το ιδανικό της πατρίδας και της ελευθερίας. Κεντρικός ήρωας είναι ο Ευαγόρας. Όνομα που παραπέμπει στον Ευαγόρα Παλληκαρίδη, ήρωα, μαθητή γυμνασίου όταν εκτελέστηκε από τους Άγγλους. Πρόσωπα του έργου: Ευαγόρας (μαθητής γυμνασίου), Ζωή (φίλη του), Νίκη (αδερφή του), Λευτεράκης (παιδί της αδερφής του), Αστυνομικός, Κώστας, Γιάννης, Δύο κρατούμενοι. Τόσο ο σκηνικός χώρος, όσο και τα κοστούμια και η

συμπεριφορά των ηρώων, παραπέμπουν στη δεκαετία του '50, με τον οποίο αντίκτυπο είχε η εν λόγω εποχή και το πολιτικό κλίμα που επικρατούσε στην Κύπρο.

- *Όλα θα πάνε καλύτερα.*

Θέμα του έχει τον ανθρώπινο πόνο και πώς αυτός αντιμετωπίζεται σε προβλήματα υγείας όπως η θαλασσαιμία. Ο κεντρικός ήρωας, ο Χάρης, πάσχει από αυτή την ασθένεια και η υπερπροστατευτική μητέρα του πιστεύει ότι ξέρει ποιο είναι το καλό του και θέλει να επεμβαίνει παντού, ακόμα και να τον απομακρύνει από τους φίλους του. Ο πατέρας είναι πιο μετριοπαθής αλλά και λογικός. Καταλαβαίνει ότι δεν μπορεί να στερήσει μια φυσιολογική ζωή από το γιο του. Η μητέρα είναι «από άλλη εποχή». Συχνά μιλά για τις αξίες και τα ιδανικά του παρελθόντος. Ο Χάρης, παρουσιάζεται πολύ αισιόδοξος και σε καμία περίπτωση δεν το βάζει κάτω. Σε ορισμένα σημεία όμως κατά τη γνώμη μου έχει ένα αρκετά εξιδανικευμένο έως εξωπραγματικό χαρακτήρα για ένα εικοσάχρονο της σημερινής εποχής. Πρόσωπα του έργου: Χάρης (20 ετών), Δημήτρης (φίλος του), Ελένη (κοινή φίλη), Πατέρας, Μητέρα. Βρισκόμαστε σε ένα απλό και τυπικό σπίτι της κυπριακής πραγματικότητας με ήρωες επίσης καθημερινούς τόσο στο ντύσιμο όσο και στη συμπεριφορά με εξαίρεση ίσως κάποια στοιχεία του χαρακτήρα τους τα οποία τονίζονται για να αυξηθεί η σκηνική ένταση.

- *Γόρδιος δεσμός (σάτιρα).*

Μιλάει το έργο για την εσωτερική ελευθερία. Συχνά, χωρίς να το αντιλαμβανόμαστε ζούμε σε ένα ασφυκτικό κλοιό που δημιουργούν οι διάφορες κοινωνικές και οικογενειακές σχέσεις. Σε αυτό τον κλοιό όλοι πιστεύουμε ότι είμαστε τα θύματα και δεν αντιλαμβανόμαστε ότι και εμείς με τη σειρά μας καταπιέζουμε τους άλλους. Ο *Γόρδιος δεσμός* προσπαθεί να σατιρίσει το άγχος των γονιών για την επαγγελματική αποκατάσταση των παιδιών τους καθώς και την καταπίεση που ασκούν σε αυτά. Οι γονείς και οι παππούδες ακόμα, σε αυτό το έργο πιστεύουν ότι ξέρουν τι επάγγελμα πρέπει να ακολουθήσει ο Αλέξανδρος (γιος και εγγονός). Τον πιέζουν και αυτός αντιδρά με το δικό του τρόπο. Συνέχεια λέει ότι τον πνίγουν σαν μια θηλιά, σαν μια γραβάτα. Εν τω μεταξύ, οι γραβάτες του πατέρα του αρχίζουν να χάνονται. Στο τέλος ανακαλύπτουμε ότι για την εξαφάνισή τους ευθύνεται ο Αλέξανδρος, ο οποίος όμως γίνεται διάσημος σχεδιαστής γραβατών. Πρόσωπα του έργου: Φίλιππος (πατέρας), Ολυμπία (μητέρα), Αλέξανδρος (γιος), Βρασίδης (παππούς), Περσεφόνη (γιαγιά), Λεωνίδα (ξάδερφος Αλέξανδρου). Τα ονόματα όπως αντιλαμβανόμαστε έχουν κάποιο συμβολικό χαρακτήρα. Επίσης θεωρώ ότι το τέλος του έργου είναι εντελώς ουτοπικό.

Στο έργο αυτό δεν μεταφερόμαστε σε κάποια συγκεκριμένη εποχή, πέρα από αυτή που γράφτηκε το έργο. Η όλη αισθητική λοιπόν έγκειται στο τέλος του 20^{ου} αιώνα με κοστούμια και σκηνικά να ακολουθούν αυτά τα πρότυπα. Τα μόνα στοιχεία που μας θυμίζουν παλαιότερες εποχές είναι τα ονόματα των ηρώων και το τέλος του έργου που θυμίζει νεανικά έργα περασμένων εποχών με τα παιδιά – πρότυπα.

2. Από τον τόμο: Φωτίου Β. (2008)., *Θεατρικά έργα*, Εκδόσεις Επιφανίου, Λεμεσός

- Ο καθρέφτης.

Έχει ως θέμα του τα ναρκωτικά και το πώς αυτά επηρεάζουν τις οικογένειες που έχουν αυτό το πρόβλημα. Στην οικογένεια του έργου βλέπουμε μια μητέρα που συλλέγει αντίκες, μία από τις οποίες είναι και ο επίμαχος καθρέφτης. Ο γιος της μπλέκει με τα ναρκωτικά και ο καθρέφτης αυτός παίζει σημαντικό ρόλο στην ιστορία αλλά και για τους ίδιους τους ήρωες (εκεί θα κρύψει ο γιος τα ναρκωτικά και τα λεφτά από αυτά). Το τέλος είναι ευχάριστο αφού ο γιος απομακρύνεται από τη θανατηφόρο του συνήθεια και οι σχέσεις των υπολοίπων μελών της οικογένειας που ήταν τεταμένες, επανορθώνονται. Πρόσωπα του έργου: Στάθης (πατέρας, μουσικός), Σοφία (μητέρα), Άλκης (γιος), Αγγελίνα (κόρη), Γιάννης (κοινός φίλος και συμφοιτητής των παιδιών), Διευθυντής πολυεθνικής εταιρείας. Μπέτυ (υπάλληλος της εταιρίας), Δύο ειδικοί αστυφύλακες. Στο έργο υπάρχουν ένθετα με στίχους τραγουδιών του πατέρα - μουσικού και οι σκηνοθετικές οδηγίες της συγγραφέως αφήνουν τον σκηνοθέτη ελεύθερο στο αν θα τα χρησιμοποιήσει ή όχι. Το έργο διαδραματίζεται κυρίως σε ένα κλασικό σπίτι της εποχής που γράφτηκε με κάποια εξωτερικά πλάνα της γειτονιάς.

- Λυδία λίθος.

Μια δημοσιογράφος κάνει έρευνα για τη ζωή ενός σημαντικού γενετιστή, που έκανε αξιοσημείωτες ανακαλύψεις στην επιστήμη του, και αβτιλαμβάνεται ότι ο Σεβάζιο είναι υιοθετημένος και θύμα πολέμου όταν ήταν μωρό. Τα δύο αυτά στοιχεία δεν μπορούν να τον αφήσουν αδιάφορο αφού, τόσο το γεγονός της υιοθεσίας όσο και οι συνέπειες ενός πολέμου, μπορούν να αλλάξουν τον τρόπο που ζει και που αντιδρά ένας άνθρωπος. Μέσα στο έργο βλέπουμε το πώς μπορεί ένα πολιτικό γεγονός, όπως ο πόλεμος, να αλλάξει τις μοίρες των ανθρώπων οι οποίοι ξαφνικά συνειδητοποιούν ότι όσα έζησαν ήταν απλά ένα τυχαίο γεγονός και ίσως μια πλάνη. Πρόσωπα του έργου: Βερόνικα (δημοσιογράφος / αφηγήτρια), Σεβάζιο (γενετιστής, καθηγητής), Τερέζα (μητέρα), Μάρκος (πατέρας), Βάβω – Μαρία (η βιολογική μητέρα του Σεβάζιο), Χερν, Έρικα,

Μπενίζ (μέλη ερευνητικής ομάδας). Βρισκόμαστε κυρίως στο χώρο εργασίας του Σεβάζιο. Μεταφερόμαστε μεμονωμένα στο σπίτι όπου μεγάλωσε με την Τερέζα και το Μάρκο. Στο τέλος του έργου η Βερόνικα επισκέπτεται τη βιολογική μητέρα του Σεβάζιο στο αγρόκτημα που μένει. Άρα χρειάζεται εναλλαγή σκηνικών που ίσως κρύβει κάποια δυσκολία για το ανέβασμα του έργου, αλλά τα κοστούμια δεν απαιτούν κάτι το ιδιαίτερο.

- *Το χρυσάφι του Μίδα* (κωμωδία).

Ο Στασής, επιχειρηματικό μυαλό, είναι προσηλωμένος στο χρήμα και στις επιχειρήσεις του. Έρχεται σε σύγκρουση με την οικογένειά του που βλέπει τη ζωή διαφορετικά. Κάποια περιστατικά στη ζωή του όμως (υπερκόπωση και έμφραγμα), θα τον κάνουν να αλλάξει στάση απέναντι στο πώς πρέπει κάποιος να ζει. Πρόσωπα του έργου: Στασής (πατέρας, επιχειρηματίας), Ουρανία (γυναίκα του), Ροδιά (μεγαλύτερη κόρη), Σάσα (μικρότερη κόρη), Γιώργος (φίλος και αργότερα σύζυγος της Ροδιάς), Αντρέας (γείτονας), Στασάκης (εγγονός του Στασή), Σοφία (γραμματέας του). Στο έργο θίγονται θέματα όπως η καταναλωτική μανία της κοινωνίας μας και το κυνήγι του χρήματος και του κέρδους. Γενικά αντιλαμβανόμαστε ότι τα έργα της Βασιλικής Φωτίου δεν απαιτούν από το σκηνοθέτη ιδιαίτερα σκηνικά και κοστούμια και στην πλειοψηφία των έργων της κινούμαστε σε ρεαλιστικά ανεβάσματα. Ούτε αυτό το έργο αποτελεί εξαίρεση λοιπόν και οι συντελεστές της παράστασης απλά πρέπει να ακολουθήσουν την αισθητική της εποχής μας στα κοστούμια και στα σκηνικά.

3. Από τον τόμο: Φωτίου Β. (1992)., *Πυρηνικός Αφοπλισμός και S.T.A.R.T*, χ.ε, Λεμεσός

- *Πυρηνικός Αφοπλισμός* (σάτιρα για μεγάλα παιδιά).

Το έργο σατιρίζει την περίεργη εποχή μας, η οποία από τη μία υπόσχεται ειρήνη και αλληλεγγύη για την ανθρωπότητα και από την άλλη ανέχεται πολέμους με απάνθρωπα εγκλήματα και απίστευτο ανθρώπινο πόνο. Η πλοκή του έργου έχει να κάνει με το θεό του πολέμου, Άρη και την αδερφή του, θεά της φιλονικίας, Έριδα, οι οποίοι ανησυχούν για τις συμφωνίες αφοπλισμού. Διαμαρτύρονται στον Δία ο οποίος όμως αποφεύγει να πάρει θέση. Τους στέλνει στη γη να βγάλουν τα δικά τους συμπεράσματα. Είναι ένα καθαρά αντιπολεμικό έργο. Όπως αναφέρει η συγγραφέας στην εισαγωγή: «Από το έργο απουσιάζει η Ειρήνη, όπως – δυστυχώς – απουσιάζει και από την εποχή μας» (Φωτίου 1992, 8). Πρόσωπα του έργου: Άρης, Έριδα, Δίας, Ερμής, Κλέων (βοηθός του Ερμή). Αυτό το έργο απαιτεί κάποια μελέτη για το πώς θα παρουσιαστούν οι θεοί του

Ολύμπου αλλά και για το πώς θα σχεδιαστούν τα σκηνικά, παρουσιάζοντάς τα δύο αυτά στοιχεία με τρόπο που ίσως να είναι στερεότυπος αλλά απαραίτητος για να αντιληφθεί κατευθείαν ο θεατής την εποχή στην οποία μεταφερόμαστε αλλά και σε ποιους θεούς αναφέρεται το έργο.

- *S.T.A.R.T* (σάτιρα για μεγάλα παιδιά).

Αντιπολεμική σάτιρα με αναφορά στην Αρχαία Ελλάδα όπως και στο προηγούμενο έργο. Ο Άρης, απογοητευμένος με τα νέα δεδομένα αποφασίζει να πάρει σύνταξη και απολαμβάνει τα αγαθά της ειρηνικής ζωής σε ένα νησί του Ειρηνικού Ωκεανού. Κάποιοι πολυμήχανοι θεοί και ημίθεοι προσπαθούν να τον φέρουν πίσω στην προηγούμενη πολεμοχαρή του συμπεριφορά. Αναλαμβάνει όμως η μητέρα του η Ήρα για να λύσει το πρόβλημα. Πρόσωπα του έργου: Δίας, Ήφαιστος, Ερμής, Άρης, Έριδα, Ήρα, Αφροδίτη, Οδυσσέας, Κομπάρσοι. Ο τίτλος του έργου είναι παρμένος από τη νέα συμφωνία για μείωση των εξοπλισμών (S.T.A.R.T = Strategic Arms Reduction Treaty) (Φωτίου 1992, 34). Για το έργο αυτό ισχύουν θεωρώ τα ίδια σχόλια όπως και στο προηγούμενο αναφορικά με την σκηνική του απόδοση, αφού τα δύο έργα σύμφωνα και με τη συγγραφέα είναι αλληλένδετα (Φωτίου 1992, 4).

5. Από τον τόμο: Φωτίου Β. (1994)., *Το βασίλειο της μουσικής - Θέατρο για μικρά παιδιά, χ.ε, Λεμεσός*

- *Το βασίλειο της μουσικής* (αφιέρωμα στο διεθνές έτος μουσικής).

Μεταφερόμαστε σε ένα βασίλειο όπου οι άνθρωποι δεν ξέρουν τι είναι η μουσική και δεν έχουν ακούσει ποτέ τους μια μελωδία. Είναι όλοι δυστυχισμένοι. Ο γιος του βασιλιά αποφασίζει να ταξιδέψει σε άλλα μέρη για να ανακαλύψει τι κάνει τους ανθρώπους ευτυχισμένους. Στο ταξίδι του ένας γέροντας του αποκαλύπτει τη μαγεία της μουσικής και μεταμορφώνει τον λαό του και τους ανθρώπους που συνάντησε στο ταξίδι του. Τους κάνει ευτυχισμένους και χαρούμενους. Πρόσωπα του έργου: Βασιλόπουλο, Βασιλιάς, Νένα (παραμάννα), Γεροσοφός, Τζο (ληστής), Μίσα (δύστροπη γριούλα), Λέβας (λαίμαργος βασιλιάς), Υπηρέτης. Αφού το έργο απευθύνεται κυρίως σε μικρά παιδιά και η θεματολογία τους είναι τέτοια, το σκηνικό όπως και η παρουσία και συμπεριφορά των ηρώων απαιτεί παραμυθιακή αισθητική που θα κρατήσει την προσοχή στους μικρούς θεατές ή και μικρούς ηθοποιούς.

- *Στον πλανήτη X* (για μεγάλα παιδιά).

Εμπνευσμένο από τα σύγχρονα διαστημικά επιτεύγματα. Παρακολουθούμε τρεις φίλους να ταξιδεύουν στο διάστημα με το διαστημόπλοιο του, το σκάφος με όνομα 333. Όταν αυτό παθαίνει βλάβη μπλέκονται σε περιπέτειες και αναγκάζονται να προσεδαφιστούν σε ένα καινούριο πλανήτη και να γνωρίσουν έναν άλλο τρόπο ζωής, διαφορετικό από αυτό της γης. Η συγγραφέας στο έργο αυτό θέτει ερωτήματα αναφορικά με το βιασμό της φύσης από τον άνθρωπο και με την αντικατάσταση των ανθρώπων από τις μηχανές. Παράλληλα δίνει μια φανταστική εικόνα του κόσμου και των διαστημικών ταξιδιών. Πρόσωπα του έργου: Μάρκος, Άρης, Πέτρος, Μεγάλος Αρχηγός (κάτοικος πλανήτη X), Κομπάρσοι. Από τη φύση του αυτό το έργο επιτρέπει στον σκηνοθέτη να κινηθεί ελεύθερα και προσδώσει στους χαρακτήρες (ειδικά στους εξωγήινους) τη μορφή και τη συμπεριφορά που θέλει. Οι τρεις ταξιδιώτες, αν και παιδιά, θα πρέπει να είναι ντυμένοι με τρόπο που θα παραπέμπει σε αστροναύτες. Το σκηνικό ίσως έχει κάποιες δυσκολίες αφού θα πρέπει να αποδοθεί το διαστημόπλοιο αλλά και η φανταστική χώρα στην οποία προσεδαφίστηκαν.

- *Ένας αληθινός παράδεισος* (παιδικό θεατρικό έργο).

Πέντε κυνηγημένα από τη φωτιά ζώα βρίσκουν καταφύγιο σε ένα καταπράσινο δάσος. Ζουν αμέριμνα και ευτυχισμένα όταν ξαφνικά έρχονται αντιμέτωπα με τις μηχανές των ανθρώπων που θέλουν να καταστρέψουν το δάσος, το σπίτι τους. Η πονηρή αλεπού προτείνει κάποιο σχέδιο σωτηρίας που δυστυχώς θα διχάσει τα ζώα. Το έργο είναι αφιέρωμα στο ευρωπαϊκό έτος «Σεβασμός προς το περιβάλλον». Πρόσωπα του έργου: Κουκουβάγια (αρχηγός), Αηδόνι (τραγουδιστής), Αλεπού. Αρκούδα, Λαγός. Το σημαντικό στοιχείο σε αυτό το έργο είναι η συνεργασία που απαιτείται για να επιτευχθούν οι στόχοι μιας ομάδας. Αφού όμως απευθύνεται σε μικρά παιδιά, θα πρέπει το σκηνικό να παραμείνει πιστό σε αυτό που απαιτεί το έργο, άρα να βρισκόμαστε σε δάσος. Οι ήρωες – ζώα να είναι όσο πιο πειστικοί γίνονται ως προς τη φύση τους και ίσως ο σκηνοθέτης να πρέπει να δουλέψει με τους ηθοποιούς του και να κάνει ασκήσεις σωματικού θεάτρου για να υλοποιηθεί αυτός ο στόχος.

- *Η βασίλισσα της ομορφιάς* (για μικρά παιδιά).

Μια ξιπασμένη αλεπού περιφρονεί όλα τα ζώα και τα υποτιμά. Πιστεύει ότι είναι η πιο όμορφη και πείθει τον βασιλιά (λιοντάρι) να διοργανώσει διαγωνισμό ομορφιάς. Είναι σίγουρη για τη νίκη της. Τη μέρα των καλλιστείων πέφτει στο πηγάδι ενώ καθρεφτίζεται. Τα υπόλοιπα ζώα το βλέπουν σαν ευκαιρία να εκδικηθούν αλλά στο τέλος η αγάπη νικά και διώχνει όλα τα κακά συναισθήματα. Πρόσωπα του έργου:

Αλεπού, Λιοντάρι, Καμηλοπάρδαλη (υπηρέτης), Λαγός, Καρακάξα, Κουκουβάγια. Όπως και στο προηγούμενο έργο, έτσι και σε αυτό, οι ηθοποιοί θα πρέπει να μπορούν να αποδώσουν τους χαρακτήρες – ζώα που υποδύονται με πειστικότητα και το σκηνικό να φτιαχτεί με τρόπο που να παραπέμπει σε ζούγκλα (δάσος).

- *Η πέτρινη καρδιά* (παιδικό θέατρο).

Εδώ παρακολουθούμε τις περιπέτειες ενός βασιλόπουλου που δεν γνώρισε ποτέ τι θα πει χαρά. Ξαφνικά αποφασίζει να μεταμορφωθεί σε ζητιάνο. Η καλοσύνη με την οποία του συμπεριφέρεται ο κόσμος αλλά και το τι πιστεύουν για το βασιλόπουλο θα τον κάνουν να αλλάξει στάση. Πρόσωπα του έργου: Βασιλόπουλο (πέτρινη καρδιά), Αυλάρχης, Κυρά Καλή, Μοίρα Κακή, Υπήκοοι. Όπως σε όλα τα έργα της Φωτίου για μικρά παιδιά, στόχος στο ανέβασμα θα πρέπει να είναι να μπορέσει με την αισθητική του να κρατήσει το ενδιαφέρον των μικρών θεατών. Άρα τα κοστούμια και τα σκηνικά αλλά και το όλο κλίμα του έργου να παρασταθεί με επιμέλεια και αισθητική, τονίζοντας τους χαρακτήρες περισσότερο.

- *Καληνύχτα μαμά* (για μικρά παιδιά).

Το έργο είναι ένα αφιέρωμα στην οικογένεια του θεάτρου. Η συγγραφέας μέσα από το έργο αυτό μας δίνει να καταλάβουμε πώς και πόσο το θέατρο επηρεάζει θετικά και οξύνει τη φαντασία των παιδιών που έρχονται σε επαφή με αυτή τη μορφή τέχνης. Επίσης, μέσα από ένα ευχάριστο έργο τα παιδιά που θα το διαβάσουν ή θα το παρακολουθήσουν, θα θυμηθούν ή θα μάθουν τις ιστορίες γνωστών παραμυθιών. Η Βενέρα είναι κόρη ενός ζευγαριού ηθοποιών. Μεγαλώνει μέσα στα παρασκήνια. Ζει από κοντά διάφορους ρόλους και τους υποδύεται. Πολλές φορές δεν ξεχωρίζει τη ζωή από το θέατρο και το πραγματικό από το φανταστικό. Τη βλέπουμε στο έργο, ενώ κανονικά έχει πάει για ύπνο, να υποδύεται χαρακτήρες από διάφορα παιδικά παραμύθια (Χιονάτη, Κοκκινοσκουφίτσα, Πινόκιο, Μολυβένιος στρατιώτης, Η πεντάμορφη και το τέρας). Πρόσωπα του έργου: Τα πρόσωπα του έργου είναι πέντε και αυτά υποδύονται διάφορους ρόλους με πρωταγωνίστρια τη Βενέρα. Το έργο αυτό δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις αλλά θα πρέπει να αποφασιστεί αν οι μεταμορφώσεις της Βενέρας θα παρασταθούν με ρεαλισμό ή όχι. Στην πρώτη περίπτωση θα χρειάζεται αλλαγή σκηνικών και κοστούμιών από την πρωταγωνίστρια και μάλλον επί σκηνής. Στη δεύτερη περίπτωση, θα μπορούσε να αλλάζει χαρακτήρα με κάποια μεμονωμένα στοιχεία που με την εμφάνισή τους επί σκηνής θα παραπέμπουν στον νέο χαρακτήρα

και που ίσως να χρειάζεται να είναι τετριμμένα για να μην υπάρξει οποιαδήποτε σύγχυση.

- *Σε κάποια γειτονιά (για μικρά παιδιά).*

Θέμα του ο ρατσισμός και η προκατάληψη που έχουμε απέναντι σε οτιδήποτε διαφορετικό και που δυστυχώς αυτή την προκατάληψη την περνάμε στα παιδιά μας. Ένα έργο που εκδόθηκε το 1994 και που δυστυχώς είναι ακόμα επίκαιρο αφού όλοι μας έχουμε αντιληφθεί φαινόμενα και συμπεριφορές ξενοφοβίας και ρατσισμού ακόμα και από μικρά παιδιά. Ο μικρός νέγρος πρωταγωνιστής μας, ο Τομ, προσπαθεί να κάνει φίλους και να παίζει με μια ομάδα λευκών παιδιών. Δυστυχώς γίνεται θύμα εκφοβισμού. Όλα θα αλλάξουν στο τέλος όταν ο Τομ σώζει τον αρχηγό εκείνης της ομάδας. Πρόσωπα του έργου: Τομ, Η μητέρα του, Όσκαρ, Τζων, Μαίρη (παιδιά λευκών). Κατά τη γνώμη μου, χρειάζεται ένα όσο το δυνατόν απλό ανέβασμα του συγκεκριμένου έργου, με πρώτο πλάνο ένα μικρό πάρκο που εκεί συμβαίνουν όλα όσα επηρεάζουν τους ήρωες.

- *Τα γενέθλια της γιαγιάς (για μικρά παιδιά).*

Δύο αδέρφια προσπαθούν, μέσα από αλληλοπειράγματα και έξυπνες ιδέες να οργανώσουν ένα πάρτυ έκπληξη για τη γιαγιά τους. ένα μικρό σε έκταση έργο που τονίζει την όμορφη σχέση που έχουν τα αδέρφια αλλά και πόσο ευφάνταστα μπορούν να γίνουν τα παιδιά στην προσπάθειά τους να ευχαριστήσουν και να χαροποιήσουν την οικογένειά τους. Πρόσωπα του έργου: Μαρία, Πέτρος (αδέρφια), Γιαγιά, Μητέρα (φωνή μόνο). Είναι ένα έργο, που το μόνο που χρειάζεται είναι ένας χώρος (υπνοδωμάτιο) στον οποίο τα δύο αδέρφια συνομιλούν μεταξύ τους. Πρόκειται για ένα κείμενο που μπορεί να παρασταθεί πολύ απλά, ακόμα μέσα στην σχολική αίθουσα κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

4. Από τον τόμο: Φωτίου Β. (2006)., *Πάμεν πίσω στα χωρικά μας – Κυπριακές ηθογραφίες, χ.ε, Λεμεσός*

- *Πάμεν πίσω στα χωρικά μας.*

Ο Θουκής, ένας ενδιαφέρων τύπος, προσπαθεί να δώσει νέα πνοή στο χωριό του και να φέρει πίσω τους απόδημους συγχωριανούς του. Βλέπει το χωριό του να ερημώνει. Ακόμα και η γυναίκα του θέλει να πουλήσουν το σπίτι στο χωριό για να πάνε στην πόλη. Μια μέρα συναντά τυχαία έναν παλιό του φίλο και όλα θα αλλάξουν στο χωριό και στο σπίτι του. Πρόσωπα του έργου: Θουκής / Έλενα (αντρόγυνο), Βασούλα (κόρη τους),

Γιωρκής (μικρότερος γιος τους), Γιάννης (φίλος του Θουκή), Αφροδίτη (σύζυγός του), Άντρος (γιος τους), Χ' Σολωμής (πατέρας του Γιάννη). Η αισθητική αυτού του έργου πρέπει να παραπέμπει σε στοιχεία της παράδοσης της Κύπρου με το σκηνικό να είναι ένα παραδοσιακό σπίτι της υπαίθρου. Τα κοστούμια των ηρώων να είναι όσο γίνεται απλά και να μπορούν να αποδίδουν τον χαρακτήρα τους (πατέρας: Παραδοσιακός/ μάνα και κόρη: υπερφλύαρες σε ντύσιμο και συμπεριφορά/ κοκ).

- *Ο χωρκάτης.*

Βασισμένο στο ομώνυμο ποίημα του Κυριάκου Ζένιου. Βασική ιδέα του έργου είναι ότι οι λέξεις και οι χαρακτηρισμοί δεν έχουν καμιά σημασία. Σημασία έχει η συμπεριφορά μας και η στάση μας απέναντι στους άλλους. Το έργο τοποθετείται στις αρχές του 20ου αιώνα και παρακολουθούμε τον Κωνσταντή, τον κεντρικό ήρωα, ένα χωριάτη αλλά που είναι σε όλα κύριος, με ανθρωπιά και λεβεντιά. Στην προσπάθειά του να γίνει πολίτης, του λένε ότι πρέπει να υποβληθεί σε θεραπεία η οποία θα έχει ως συνέπεια να χάσει την τιμιότητα και την καλοσύνη. Προτιμά λοιπόν να μείνει χωριάτης. Πρόσωπα του έργου: Κωνσταντής, Νικολής, Αργυρή, Πολυξένη, Κλάπας, Ζώπας, Δικαστής, Εισαγγελέας. Στο έργο θα πρέπει να υπερισχύει η κυπριακή ύπαιθρος και η παράδοση, αφού αυτό είναι και το βασικό του θέμα, άρα η όλη αισθητική του θα πρέπει να κινείται σε αυτό το κλίμα.

- *Τα προξένια.*

Στις αρχές του 20ου αιώνα, ο προξενητής του χωριού έχει βάλει σκοπό να ζευγαρώσει δύο νέους που πιστεύει πως ταιριάζουν. Εκείνο που δεν ξέρει είναι ότι οι δύο νέοι αγαπιούνται έτσι κι αλλιώς. Πρόσωπα του έργου: Παναουρής (προξενητής), Πετρής (καφετζής), Αντωνής (γιος του), Ττουουλιάς (πατέρας), Θεοφανού (μητέρα), Ελενού (κόρη τους).

- *Ο Θεός που τους έσμιξε.* Βασισμένο στο έργο *Πρόταση Γάμου* του Άντον Τσέχωφ.

Δύο νέοι συγκρούονται συνέχεια και οι γονείς τους, ακόμα και τα σκυλιά τους κάνουν το ίδιο. Τελικά όμως θα σμίζουν και θα παντρευτούν κι ας διαφωνούν ακόμα σε πολλά πράγματα. Η σύγκρουση αυτή τοποθετείται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο που σχετίζεται με την παραδοσιακή αλλά και σύγχρονη κυπριακή πραγματικότητα και γι' αυτό προστέθηκαν πρόσωπα και καταστάσεις που όμως είναι κοντά στη βασική ιδέα του έργου του Τσέχωφ. Πρόσωπα του έργου: Παναής (πατέρας νύφης), Καλλού (μητέρα της νύφης), Κωστής (γαμπρός), Στυλλής (πατέρας του γαμπρού), Πραξού (προξενήτρα).

Σε αυτό και στο προηγούμενο έργο, αφού ο χρόνος είναι ο προηγούμενος αιώνας, απαιτείται μελέτη της αισθητικής εκείνης της εποχής, τόσο για τα σκηνικά όσο και για τα κοστούμια, αλλά και για τις συμπεριφορές των ηρώων.

- *Ο θησαυρός της Ρήγαινας.*

Ο κεντρικός ήρωας, ο Χαμπής, βλέπει το χωριό του να ερημώνεται και την επιχείρησή του (παντοπωλείο) να κινδυνεύει να κλείσει. Η γυναίκα του και τα παιδιά του επίσης συνέχεια του ζητούν λεφτά και λένε ότι δεν θέλουν να ζουν άλλο στο χωριό, θέλουν να πάνε στη πόλη. Για να φέρει λοιπόν ανάπτυξη σκαρφίζεται ένα σχέδιο: «οραματίζεται» ότι στο πηγάδι του σπιτιού του κρύβεται ο θησαυρός της Ρήγαινας. Πείθει γι' αυτό και την οικογένειά του και το κάνει γνωστό σε δημοσιογράφους. Με το όραμα αυτό φέρνει δημοσιότητα στο χωριό του και διάφορες επιχειρήσεις ανοίγουν φέρνοντας μαζί τους πολλούς κατοίκους. Πρόσωπα του έργου: Χαμπής, Περσού (γυναίκα του), Ελλού (κόρη τους), Κωστής (γιος του), Εμινέ, Τας (δημοσιογράφος CNN), Πριγκίπισσα, Κομπάρσοι. Οι σκηνοθετικές οδηγίες σε αυτό το έργο είναι πιο σαφής αναφορικά με το σκηνικό κυρίως. Είναι λοιπόν ξεκάθαρο μέσα στο κείμενο ο τρόπος που θα πρέπει να κινηθούν οι συντελεστές της παράστασης για να αποδώσουν με ρεαλισμό αυτό το θεατρικό έργο.

- *Το χρέος (μονόπρακτο).*

Θέμα το χρέος που έχουμε ως άνθρωποι απέναντι στο συνάνθρωπό μας που υποφέρει. Ήρωες είναι δύο στρατιώτες, φίλοι, που διαφωνούν όμως σε πολλά. Στο έργο, η βασική τους διαφωνία είναι το αν πρέπει τελικά κάποιος να είναι αιμοδότης. Τα γεγονότα του έργου διαδραματίζονται σε κάποιο φυλάκιο στην Πράσινη Γραμμή. Πρόσωπα του έργου: Μανώλης, Ανδρέας

- *Άου το δόντι μου! (μονόπρακτο).*

Ένας ερωτευμένος στρατιώτης σκαρφίζεται πονόδοντο για να καταφέρει να του δώσουν αναρρωτική άδεια και να δει την κοπέλα του. Πρόσωπα του έργου: Πέτρος, Γιώργος (φίλοι, στρατιώτες), Μαρία, Ελένη (φίλες), Γιατρός, Γραμματέας του.

5. Φωτίου Β. (2010)., *Ήταν ένα... καράβι*, Εκδόσεις Εν Τύποις, Λευκωσία – Θέατρο για μεγάλα παιδιά.

Το έργο βασίζεται στην ιστορία του αρχαίου καραβιού της Κερύνειας. Σύμφωνα με ιστορικές πληροφορίες, το καράβι βυθίστηκε το 300 π.Χ κοντά στο λιμανάκι της Κερύνειας, αφού κάλυψε τη διαδρομή Σάμος – Κως – Ρόδο. Το 1967 το ναυάγιο

ανακαλύφθηκε από τον δύτη Αντρέα Καριόλου. Η ιστορία δένεται με το μύθο, το παρελθόν και το παρόν. Ο Ποσειδώνας μαθαίνει ότι ένα ίδιο καράβι θα κάνει το ίδιο ταξίδι αλλά δεν θα του επιτραπεί να πλησιάσει την Κερύνεια (λόγω κατοχής). Οργίζεται με αυτό και ενώνει την οργή του με εκείνη των Κυπρίων. Πρόσωπα του έργου: Ποσειδώνας, Βοριάς, Σιρόκος, Ανδρέας Καριόλου (δωδεκάχρονο αγόρι και αργότερα μεγάλος), Παππούς Καριόλος, Τέσσερις ναυτικοί (πλήρωμα), Χορός ανέμων, Χορός ξεριζωμένων. Το έργο εκδόθηκε πρώτη φορά το 1993. Λόγω του ότι το έργο αυτό παραστάθηκε από τον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου και υπάρχει εύκολα προσβάσιμο οπτικό υλικό, θα μπορούσε ένα μελλοντικό ανέβασμα να κινηθεί προς την ίδια αισθητική. Απαιτείται κάτι που θα είναι ή θα παραπέμπει σε καράβι, όπως και ο χώρος του θεού Ποσειδώνα του οποίου το παρουσιαστικό να είναι ξεκάθαρο προς τους θεατές (τρίαινα λ.χ).

8. Φωτίου Β. Κορφιώτη Β. (2008), *Ευαγόρας Παλληκαρίδης. Τα μάτια που αντίκρισαν την αγχόνη*, Εκδόσεις Αφή, Λεμεσός (Θεατρικό δοκίμιο)

Απόσπασμα από πρόλογο συγγραφέων: "Το έργο είναι μια προσπάθεια να σκιαγραφηθεί ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης που μαρτύρησε στην αγχόνη στα 18 του χρόνια. Από μικρός γαλουχήθηκε με τα ιδανικά της Ελλάδας και της ελευθερίας. Το έργο στηρίχτηκε σε πραγματικά γεγονότα της ζωής του, εκτός από μερικές περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία. Επίσης παραθέτονται πολλά ποιήματά του για να φανεί η ποιητική ψυχή του ήρωα" [...] (Φωτίου, Κορφιώτη 2008, 9). Το έργο είναι χωρισμένο σε 13 σκηνές, κάθε μια από αυτές και μια διαφορετική στιγμή της ζωής του Ευαγόρα Παλληκαρίδη, συγκεκριμένα: στο Ιακώβειο γυμναστήριο, στο σπίτι του Ευαγόρα, ο όρκος, στο Ελληνικό γυμνάσιο Πάφου, ο αποχαιρετισμός, ο Ευαγόρας αποχαιρετά τους συμμαθητές του, ο Ευαγόρας αντάρτης, η σύλληψη του Ευαγόρα, στα κρατητήρια, η δίκη, στο κελί του Ευαγόρα, στο κυβερνείο και στην αγχόνη. Το έργο αυτό μας ταξιδεύει σε μια αληθινή ιστορία με αληθινά συμβάντα, άρα κατά τη γνώμη μου θα πρέπει το ανέβασμά του να είναι όσο το δυνατόν πιο ρεαλιστικό και να αποδίδει την εποχή που έζησε ο ήρωας.

9. *Το ποντικάκι που ήθελε να φτάσει τ' αστέρι*, (Ευγένιου Τριβιζά - δραματοποίηση).

Πρόκειται για παραμύθι του Ευγένιου Τριβιζά στο οποίο ο Τρωκτικούλης ονειρεύεται να αγγίξει ένα αστέρι, αλλά παρ' όλες τις προσπάθειές του δεν τα καταφέρνει. Όσπου ένα χριστουγεννιάτικο βράδυ, καθώς βγαίνει από την ποντικότρυπά του, βλέπει στη

μέση του σαλονιού ένα στολισμένο έλατο και στην κορυφή του έλατου ένα ασημένιο αστεράκι. Μια τέτοια σπάνια ευκαιρία δεν πρέπει να τη χάσει! (...). Το έργο αυτό δεν κατάφερα να το διαβάσω στην πλήρη του μορφή αλλά το βρήκα σε περίληψη από τη δακτυλογράφο της κ. Φωτίου, η οποία παραθέτει τα λόγια της συγγραφέως: "Αφιερωμένο σ' όλα τα παιδιά που έχουν βάλει σκοπό ν' αγγίξουν το δικό τους «Αστέρι». Όσα κι αν είναι τα εμπόδια, μη σταματήσετε την ωραία προσπάθεια. Κι αν το δίλημμα είναι μεγάλο, δυσβάστακτο, μη δειλιάσετε. Στο τέρμα σας περιμένει η γλυκιά θαλπωρή τ' Αστεριού του Δικού σας Αστεριού το φωτοστέφανο του ωραίου Αγώνα".

10. Η ομορφιά της προσφοράς

Αφιερωμένο στον εθελοντισμό. Το έργο είναι αφιερωμένο, με πολλή αγάπη σ' αυτούς που εθελοντικά και χωρίς καμιά ιδιοτέλεια, ποτίζουν με το μύρο της ψυχής τους το λουλούδι της αγάπης για να μην το αφανίσει η ξηρασία κι η παγωνιά της τεχνοκρατούμενης εποχής μας.

Το έργο αποτελείται από τρία μονόπρακτα:

Ακουμπα πάνω μου: Η Βαθθού, μια συμπαθητική γριούλα, φορτωμένη ψώνια προσπαθεί να διασταυρώσει ένα πολυσύχναστο δρόμο. Τα τροχοφόρα πηγαινοέρχονται, χωρίς σταματημό. Κουρασμένη, ακουμπά κάτω τις τσάντες της. Απλώνει που και που, το χέρι, ζητώντας ένα χέρι ν' ακουμπήσει απάνω του.

Το χρέος: [αναφέρθηκε σε προηγούμενη σελίδα]

Ο ταχυδρόμος: Η γιαγιά Φλώρα, δυο φορές πρόσφυγας, Μικρασιάτισσα κι Αλεξανδρινή, ζει ολομόναχη. Στις αλησμόνητες πατρίδες άφησε κάποιους συγγενείς, με τους οποίους, αρχικά, αλληλογραφούσε. Αργότερα έχασε τα ίχνη τους. Ζουν, πέθαναν ποιος ξέρει; Κάθε πρωί, στην εξώπορτα του σπιτιού της περιμένει με λαχτάρα τον ταχυδρόμο, με την ίδια στερεότυπη ερώτηση στα χείλη: «Μήπως υπάρχει κανένα γράμμα και για μένα;» Ζει με την ελπίδα πως μια μέρα θα πάρει ένα γράμμα.

Τα τρία αυτά μονόπρακτα είναι πάρα πολύ σύντομα και απλά άρα δεν απαιτούν κάτι ιδιαίτερο ή δύσκολο για να παρασταθούν.

11. Απόν αντρέπεται ο κόσμος ούλλος εν δικός του. (Κυπριώτικο σκετς – κοινωνική σάτιρα).

Το έργο προσπαθεί να καυτηριάσει ορισμένους τύπους της σημερινής κοινωνίας, θρασείς και καιροσκόπους, οι οποίοι, εκμεταλλευόμενοι τα αγνά και φιλόξενα

αισθήματα των ανθρώπων της υπαίθρου μας, προσπαθούν να καλοπερνούν εις βάρος τους. Το σύνηθες αυτό φαινόμενο της απάτης, όπως και πολλές άλλες μορφές της, αρχίζει να παίρνει ανησυχητικές διαστάσεις κι είναι ακόμα μια πληγή στη δυσπραγούσα κοινωνία μας.

12. Ακουσέ με... σου μιλώ (θεατρικό έργο).

Ο Σίμος και η Άσπα, δίδυμα αδέλφια, παιδιά διαλυμένης οικογένειας αποδήμων, ζουν, τα τελευταία χρόνια, με τον παππού τους, Γεράσιμο, συνταξιούχο δάσκαλο, ένα συντηρητικό τύπο, «παλαιών αρχών», όπως λένε τα εγγόνια του. Ο Σίμος είναι απόφοιτος Αθλητικού Σχολείου και η Άσπα, Μουσικού Σχολείου. Το χάσμα που υπάρχει μεταξύ παππού και εγγονών δημιουργεί όχι μόνο ευτράπελες αλλά και ανεπιθύμητες καταστάσεις. Ωστόσο, οι σχέσεις παραμένουν ανθρώπινες, γεμάτες ευαισθησία κι αλτρουϊσμό. Το έργο προσπαθεί να σατιρίσει τη λεκτική και συναισθηματική αποξένωση των μελών μιας οικογένειας, φαινόμενο σύνηθες στην τεχνοκρατούμενη εποχή μας, η οποία τροφοδοτεί και με τεχνολογικά μέσα το χάσμα όχι μόνο των μελών της οικογένειας αλλά και των γενεών. (Η.Υ., κινητό τηλέφωνο, τηλεόραση και άλλα). Μεταφερόμαστε σε ένα τυπικό σπίτι μιας καθημερινής οικογένειας με απλούς τύπους ηρώων άρα και η σκηνική του απόδοση μπορεί να είναι όσο πιο κοντά στην κυπριακή πραγματικότητα γίνεται τόσο σκηνικά όσο και ενδυματολογικά.

13. Με τα φτερά της μουσικής (μουσικοχορευτικό).

Με τα φτερά της Φαντασίας και της Μουσικής μπορούμε να ταξιδέψουμε απ' άκρη σ' άκρη της όμορφής μας Γης! Τα παιδιά καλούνται να επιλέξουν τον Τόπο ή τη Χώρα του προορισμού τους. Ο προορισμός μπορεί να είναι τόπος υπαρκτός ή φανταστικός.

π.χ. Ελληνικά νησιά, Ιταλία, Άπω Ανατολή, Ανταρκτική αλλά και...

Στη Λουλουδοχώρα

Στην Ονειρεμένη Χώρα

Στο Βυθό της Θάλασσας

Στη Γαλάζια Λίμνη

Στη Λίμνη της Ευτυχίας

Στο Γαλαξία των Αστεριών!

Το μόνο που έχουμε να κάνουμε είναι να αφήνουμε τη φαντασία μας ελεύθερη και το μυαλό μας να ταξιδεύει χωρίς όρια. Επειδή το έργο αυτό είναι εντελώς φαντασικό και ο σκηνοθέτης μπορεί να επιλέξει μόνος του τις «χώρες» στις οποίες μπορούμε να ταξιδέψουμε, η σκηνική αισθητική του ανεβάσματος του θα πρέπει να αποδώσει τις όποιες επιλογές του με τρόπο παραμυθιακό που θα κρατήσει αμέριστο το ενδιαφέρον των μικρών θεατών.

14. Κύπρος έχεις ταλέντο! (κωμωδία).

Όλοι μας έχουμε το «τάλαντό» μας, το ταλέντο μας, το θείο δώρο του Θεού, που μας προίκισε μ' αγάπη. Σημασία έχει να υπηρετούμε το ταλέντο μας μ' αγάπη. Φτάνει να το ανακαλύψουμε.

15. Ειρήνη! Ειρήνη! Ειρήνη! (εμπνευσμένο από τους Αχαρνείς του Αριστοφάνη).

Δυο γείτονες, πρώην φίλοι, διαφορετικής εθνικότητας, φυλής, ζουν το δράμα του πολέμου και της διαχωριστικής γραμμής. Αντιλαμβάνονται κι οι δυο ότι είναι θύματα των ισχυρών, οι οποίοι επιθυμούν τον πόλεμο, για να εξυπηρετούνται τα δικά τους συμφέροντα. Επιρρίπτουν ευθύνες στους Άρχοντές τους, οι οποίοι τους δίνουν με το «σταγονόμετρο» την Ειρήνη. Κι επειδή βλέπουν ότι οι προσπάθειες των διαφόρων «καλοθελητών» πρέσβων, που αναλαμβάνουν να τους συμφιλιώσουν, παραμένουν άκαρπες, αποφασίζουν να συνάψουν μια «ιδιωτική συμφωνία - διμερή συνθήκη Ειρήνης», για να απολαμβάνουν τα αγαθά της. Αν και πρόκειται για το έργο του Αριστοφάνη, ο σκηνοθέτης μπορεί να επιλέξει να το μεταφέρει στη σύγχρονη εποχή ή να το παραστήσει στην εποχή του κωμωδιογράφου. Ανάλογα λοιπόν με την επιλογή του χώρου και χρόνου θα είναι και η σκηνική αισθητική του ανεβάσματος.

16. Ο Πλούτος, (Αριστοφάνη - σχολική προσαρμογή)

Η καυστική, απολαυστική σάτιρα του Αριστοφάνη για τον αθέμιτο πλουτισμό είναι όσο ποτέ άλλοτε επίκαιρη, καθώς η Απάτη έχει φτάσει στην αποθέωσή της. Ο θεός Πλούτος τιμωρημένος από το Δία ρακένδυτος, τυφλός, δεν ξεχωρίζει τους ανθρώπους, για να απονέμει δίκαια τον πλούτο του. Έτσι οι δίκαιοι, οι φιλόπονοι, οι εργατικοί φυτοζωούν, ενώ οι άρπαγες, οι άδικοι, οι απατεώνες θριαμβεύουν, θησαυρίζουν και κερδοσκοπούν. Σε αυτό το έργο πρέπει να αποδοθεί η αισθητική του πρωτότυπου έργου, με όποιες δυσκολίες κι αν συνεπάγονται με αυτό.

17. Ο σταυραετός του Μαχαιρά (χοροδράμα).

«Με τη μορφή χοροδράματος, αρχαίας τραγωδίας, θα προσπαθήσω να ζωντανέψω τον άνθρωπο Γρηγόρη Αυξεντίου, την ηρωική μορφή του και τα όσα διαδραματίστηκαν στις τελευταίες ημέρες του οδοιπορικού του, καθώς και το ολοκαύτωμά του, στο κρησφύγετο του Μαχαιρά». Αυτά είναι τα λόγια της συγγραφέως αναφορικά με αυτό το έργο, όπως μου τα έστειλε η κ. Βαρναβίδου στην περίληψη του συγκεκριμένου έργου. Ο σκηνοθέτης του έργου αυτού πρέπει να μπορέσει να παραμείνει όσο το δυνατόν πιο πιστός στα γραφόμενα της συγγραφέως, αφού το έργο αφηγείται πραγματικές καταστάσεις και έχει να κάνει με υπαρκτό ήρωα.

18. Οι πέντε νάνοι και το μαγικό λυχνάρι (παιδικό θεατρικό έργο).

Είναι ένα αλληγορικό παραμύθι που προσπαθεί να καλλιεργήσει στα παιδιά αρετές κι αξίες, όπως το ομαδικό πνεύμα, η αλληλεγγύη, η συναδέλφωση αλλά και η αγωνιστικότητα, η πειθαρχία, η αισιοδοξία αρετές κι αξίες που χρειάζεται κάθε ομάδα, για να επιβιώσει και να μεγαλουργήσει. Παράλληλα στο έργο διαφαίνεται η αιώνια πάλη του Καλού με το Κακό.

19. Το γράμμα (θεατρικό έργο).

Ο Μάνος, ο ήρωας του έργου, φιλοδοξεί ν' ανέβει ψηλά, ν' αποκτήσει φήμη, δόξα, πλούτη, χωρίς να μοχθήσει, να κοπιάσει, να ιδρώσει. Ως αντίποδας η μάνα, η καθημερινή, του μεροκάματου, του μόχθου, που κουβαλά βαθιές τραυματικές εμπειρίες, μεταπολεμικές κι άλλες προσωπικές. Ένα "γράμμα" έρχεται να ταράξει τα στάσιμα νερά της οικογένειας, να ξυπνήσει αναμνήσεις, ν' ανοίξει πληγές, αγγίζοντας το πρόβλημα της μετανάστευσης αλλά και να φέρει στην επιφάνεια τις ανησυχίες και τις φιλοδοξίες του Μάνου, ο οποίος ζει ανάμεσα στο όνειρο και στην πραγματικότητα.

20. Το όνειρο της Μαριορέτας (παιδικό θεατρικό έργο).

Αφιερωμένο στα δικαιώματα του παιδιού. Η Μαριορέτα είναι ένα καταπιεσμένο παιδί. Στα χέρια της αυταρχικής και σχολαστικής μαμάς δε διαφέρει και πολύ από μια μαριονέτα. Με τη βοήθεια της φίλης της, Μαργαρίτας, η Μαριορέτα θα ταξιδέψει, αναζητώντας ένα σοφό Βιβλίο, που θα τη βοηθήσει να λύσει τα μικρά και μεγάλα της προβλήματα. Στο ταξίδι αυτό θα γνωρίσει κι άλλες οδυνηρές καταστάσεις. Θα συναντήσει όμως και τον Χόκι που ποθεί κι αυτός ένα καλύτερο κόσμο. Όπως σε όλα τα παιδικά έργα της Φωτίου, η αισθητική θα πρέπει να καταφέρει να κεντρίσει το ενδιαφέρον των παιδιών μέσα από τα πολύχρωμα σκηνικά, κοστούμεια και μέσα από τη μουσική της παράστασης.

21. Το Μαγικό Σακούλι κι ο Μαγικός Αυλός (Παιδικό θεατρικό έργο).

Ήταν μια Χώρα όμορφη, ζηλευτή. Οι κάτοικοί της ζούσαν ευτυχισμένοι, απολαμβάνοντας τ' αγαθά της γης και της δούλεψής τους. Μα ήρθαν χρόνια δίσεκτα, σκληρά. Κι η Χώρα βυθίστηκε στο χάος. Πείνα, φτώχεια, εξαθλίωση! Ο ένας έκλεβε τον άλλο, για να ζήσει. Σ' ένα μικρό χωριουδάκι της όμορφης αυτής Πολιτείας ζούσε η Κυρά Καλή με τα δυο της εγγόνια, το Φασούλα και τον Ντορεμί. Καλλιεργούσαν μ' αγάπη το μικρό τους περιβόλι και μαζί καλλιεργούσαν μια μεγάλη ιδέα, πώς να ξαναδώσουν στον Τόπο τους ζωή. Ένα αναπάντεχο δώρο γίνεται αφορμή να αγωνιστούν για το μεγάλο τους όνειρο.

22. Το καφενείο της Ελπίδας (κυπριώτικο σκετς).

Η Ελπίδα, απόφοιτος ανώτερου σχολείου, ζει με την ηλικιωμένη μητέρα της σ' ένα από τα όμορφα χωριουδάκια της πατρίδας μας. Άδικα αναζητά εργασία στην πόλη. Έτσι αποφασίζει ν' ανοίξει ένα καφενείο γυναικών στο χωριό. Η ενέργεια της αυτή την φέρνει αντιμέτωπη με τον μοναδικό ως τώρα καφετζή του χωριού, τον Χαμπή, ο οποίος προσπαθεί με διάφορους τρόπους να «κλείσει» το καφενείο της Ελπίδας. Το έργο είναι αφιερωμένο στους προοδευτικούς ανθρώπους των χωριών μας που αγωνίζονται ηρωικά, για να δώσουν ζωή στην Ύπαιθρο και να περιορίσουν την αστυφιλία. Έργο που διαδραματίζεται σε κάποιο χωριό της κυπριακής υπαίθρου οπότε το σκηνικό θα πρέπει να αποδοθεί με τρόπο όπου οι θεατές να αντιλαμβάνονται το χώρο και το χρόνο προηγούμενης εποχής και οι ήρωες να είναι παραδοσιακοί με εξαίρεση τον δυναμισμό της πρωταγωνίστριας.

23. Ο μαύρος χαρτοφύλακας (κοινωνική σάτιρα – θρίλερ).

Ένας άσημος θεατρικός συγγραφέας, με το ψευδώνυμο Αριστοφάνης, προσπαθεί να καθιερωθεί και να επιβιώσει. Τα θεατρικά σχήματα, στα οποία καταθέτει τα έργα του, τα απορρίπτουν, με το σκεπτικό ότι στερούνται θεατρικότητας, έμπνευσης, κορύφωσης και άλλα. Η κλοπή του χαρτοφύλακά του, που μέσα σ' αυτόν υπήρχε και το θεατρικό του έργο «Η Τέλεια Ληστεία», έξω από την Κρατική Τράπεζα, την ίδια ώρα, που συνέπεσε και μια ληστεία τον οδηγεί σε περιπέτειες, με απρόσμενο τέλος. Ο χαρτοφύλακας είχε κλαπεί, «κατά λάθος» από ένα κύκλωμα, «νόμιμων» και «παρανόμων» τύπων. Απαγωγέας του χαρτοφύλακα ο Αριστοτέλης (Τέλης), ένας ενδιαφέρον τύπος, νεαρός, ταλαντούχος, τρόφιμος, κατά καιρούς, σε κρατητήρια και αναμορφωτήρια, λόγω πλαστογραφίας και ακάλυπτων επιταγών. Στη φυλακή ο Τέλης

αναμορφώθηκε στην κυριολεξία, διαβάζοντας βιβλία και περιοδικά. Ανακάλυψε τον εαυτό του και αναγνώρισε τα λάθη του. Και το κυριότερο, όταν αποφυλακίσθηκε, αποφάσισε να αποδείξει στον εαυτό του, ότι το παρελθόν μπορεί να σου σημαδεύει τη ζωή, το μέλλον όμως σου ανήκει. Συνεργαζόμενοι ο Αριστοφάνης και ο Αριστοτέλης, καταφέρνουν να εξαρθρώσουν ένα «κύκλωμα» απατεώνων οικονομικού εγκλήματος, με το σύνθημα ότι είναι καιρός οι πνευματικοί άνθρωποι να αντιδράσουν, με όλες τους τις δυνάμεις σ' αυτή την αθλιότητα της εποχής μας.

24. Σε κλίμακα Ρίχτερ (κοινωνικό έργο).

Ο Μωυσής, παράνομος μετανάστης, αγνώστου ιθαγένειας, με ένα βεβαρημένο παρελθόν, έρχεται αντιμέτωπος με τον Ρίχτερ, ανώτερο αξιωματούχο το Τμήματος Μετανάστευσης και Αλλοδαπών, ο οποίος έχει ως πρότυπό του το χιτλερικό ναζισμό. Στο βιβλίο του, «Μετανάστευση, η πληγή της ανθρωπότητας» διαγράφεται η μισαλλόδοξη πολιτική του εναντίον ανθρώπων που αναζητούν μια πατρίδα. Στο πλευρό του είναι και η αδίστακτη φιλόδοξη οικονόμος, γραμματέας και βοηθός του, η Ρουθ, η οποία έχει και τα δικά της σχέδια σ' αυτό το ανελέητο παιχνίδι της ζωής. Τα τρία πρόσωπα έρχονται σε σύγκρουση. Μεταξύ τους κηρύσσεται ένας αμείλικτος πόλεμος, με κύριο όπλο την ψυχολογική και άλλου είδους βία. Αν και έργο δυναμικό σε νοήματα, το ανέβασμά του θα μπορούσε να είναι πολύ απλό αφού διαδραματίζεται μόνο στο γραφείο του Ρίχτερ, ο οποίος θα πρέπει με τη συμπεριφορά και την εμφάνισή του να μεταφέρει στους θεατές τον χαρακτήρα του.

25. Να ζήσεις Κυπούλα!

Ο Τζυπρής, ο γνήσιος Κύπριος με την παραδοσιακή βράκα του, διοργανώνει το πάρτυ των γενεθλίων. Εκτελεί και χρέη αφηγητή – κομπέρ και υποδύεται και άλλους ρόλους, σε ολιγομελή Θεατρικά Σχήματα. Κρατώντας μια μικρή τούρτα γενεθλίων, στο σχήμα της Κύπρου, με πέντε συμβολικά κεράκια, υποδέχεται την Κύπρο – Κυπούλα, ντυμένη παραδοσιακά και με στοιχεία νεωτεριστικά μαζί με τη συνοδεία της. Το έργο είναι αφιερωμένο στα πενήντάχρονα της Κυπριακής δημοκρατίας.

26. Το δακτυλίδι Ή Ή παράδοση (μονόπρακτο).

Ο Παντελής και η Ναυσικά μεγαλώνουν μ' αγάπη και στοργή τη μοναχοκόρη τους Σοφία, μια ταλαντούχα κι ευαίσθητη νέα. Ζουν ευτυχισμένοι κι οι τρεις. Το μόνο που σκιάζει την ευτυχία τους είναι ένα οικογενειακό μυστικό. Πώς τα μυστικά που έχουν

όλες οι οικογένειες μπορούν να επηρεάσουν τη ζωή τους και τη ζωή των παιδιών τους άραγε...;

27. Αρωτάτε μας τζαι μας! (κυπριακή ηθογραφία).

Πρόθεσή της συγγραφέως στο έργο είναι να μας κάνει να διασώσουμε κάποια έθιμα που σχετίζονταν με το γάμο, σε αλλοτινούς καιρούς. Το έργο τοποθετείται στη δεκαετία του 1930.

28. Ευόν ... Ευάν! (σάτιρα).

Η Αφροδίτη, η θεά του Έρωτα, πάσχει από... βαριά κατάθλιψη. Μάταια οι θεράποντες ιατροί προσπαθούν να τη θεραπεύσουν. Ως από μηχανής θεός εμφανίζεται ο θεός Διόνυσος, ο οποίος ύστερα από πολλές περιπλανήσεις φτάνει στο νησί της Κύπριδας. Φανερώνεται με την άφιξή του η πραγματική αιτία της κατάθλιψης. Ακολουθούν γλέντια, χοροί, άφθονο κρασί και η Αφροδίτη ανανεωμένη ερωτοτροπεί.

29. Ο Δρόμος (Κυπριώτικο σκετς).

Με αφορμή την κατασκευή ενός τετραπλού δρόμου, ο οποίος διχοτομεί ένα παραδοσιακό χωριό, για να εξυπηρετήσει δήθεν τα συμφέροντα της περιοχής, έρχεται στην επιφάνεια η σύγκρουση της προόδου με την παράδοση.

30. Έρεβος.

Οι καλοκαιρινές διακοπές για την οικογένεια Χρονίδη ήταν κάτι που ταρακούνησε τα φαινομενικά γαλήνια νερά της ζωής τους. Η γνωριμία μ' έναν άγνωστο, ως τότε, άνδρα θα επηρεάσει κατά τρόπο διαφορετικό την τριμελή αυτή οικογένεια. Τη μητέρα, που είναι μεγαλύτερη από τον άντρα της κατά πέντε χρόνια. Τον πατέρα, τον αφοσιωμένο στον εαυτούλη του και στις επιχειρήσεις του. Προπάντων όμως την 19χρονη κόρη τους, που αντιμετωπίζει πρόβλημα όρασης. Τα διάφορα πιστεύω και ταμπού, που υπάρχουν στις σχέσεις τους θα ανατραπούν, με αποτέλεσμα να αποκαλυφθεί ο πραγματικός εαυτός τους.

31. Ακτή Ονείρων.

Πιστεύετε στις συμπτώσεις; Αν ναι, καλώς! Αν όχι ν' αρχίσετε να τις υπολογίζετε, να τις παρατηρείτε, να τις παρακολουθείτε. Η ζωή μας μια σύμπτωση! Ο Κόσμος, το Σύμπαν, όλα μια σύμπτωση. Αυτό είναι το κείμενο που βρίσκει κανείς ως περίληψη του συγκεκριμένου έργου.

32. Ουδέν κακόν αμιγές καλού (κωμωδία).

Δυο συμμαθήτριες συναντιούνται, τυχαία, μετά από κάποια χρόνια. Είναι διαφορετικοί χαρακτήρες. Η Ροζ-Μαρί έξαλλη, φιλάρεσκη. Πιστεύει ότι είναι σε όλα αυθεντία και όλοι οι άλλοι είναι άσχετοι. Το «άσχετος» είναι η χαρακτηριστική της φράση. Ενδιαφέρεται μόνο για τον εαυτούλη της και την καλοπέρασή της. Η Μαρία είναι άνθρωπος της προσφοράς, της αγάπης. Βίωμά της και μότο της είναι το «καλύτερα να δίνεις παρά να παίρνεις». Είναι άνθρωπος που ενδιαφέρεται για τα κοινά, σε σημείο που παραμελεί τον εαυτό της. Πόσο δυνατή μπορεί να είναι μια φιλιά για να υπερνικήσει τις όποιες διαφορές λοιπόν;

33. Πάσχα στο Πετροχώρι ή Το Διτζίμιν (επιθεώρηση - πασχαλινό).

Η Πραξού, προξενήτρα του χωριού, «Προξενική Ακόλουθος του Κοινοτικού Συμβουλίου», όπως χαρακτηριστικά αυτοαποκαλείται, προβληματίζεται έντονα από την οικονομική κρίση, η οποία συνεπάγεται στασιμότητα σε όλους τους τομείς και δη στα ζευγαρώματα και τα προξενικά έθιμα. Σκαρφίζεται ένα σωρό τεχνάσματα για να φέρει κοντά τους νέους και τις νέες του χωριού. Ανάμεσα στ' άλλα διαγωνισμούς φλαούντας, αυγού, τράβηγμα σχοινιού, το διτζίμιν και άλλα. Η φήμη του χωριού για τα παραδοσιακά παιγνίδια και τα ζευγαρώματα το έκαναν γνωστό και στο εξωτερικό με αποτέλεσμα να αυξηθεί ο τουρισμος. Καταφθάνουν στο χωριό τουρίστες από Άπω Ανατολή μέχρι Χονολουλού! Το χωριό κάνει Πάσχα με τις σούβλες του, τα παραδοσιακά παιγνίδια και με τα ζευγαρώματά του και φυσικά, με την οικονομική του αναβάθμιση! Είναι ένα θεατρικό που με την παράστασή του μπορεί να μας μεταφέρει στην κυπριακή πραγματικότητα του παρελθόντος, οπότε τα σκηνικά και τα κοστούμια θα πρέπει να είναι εμπνευσμένα από εκεί.

34. Τα αλώνια του Διόνυσου (κωμωδία).

Ο Περικλής, πάλαι ποτέ άρχοντας και κατόπιν δουλοπάροικος, υποφέρει, όπως κι ο υπόλοιπος λαός από τις βαριές φορολογίες και τις αγγαρείες που επιβάλλουν οι Φράγκοι κατακτητές. Αντιμετωπίζει όμως με ευτράπελο κι έξυπνο τρόπο την όλη κατάσταση. Προσποιείται ότι έχει ενοράσεις και ως άλλη Πυθία, δίνει απαντήσεις και λύσεις στα διάφορα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Κοινότητά του και γενικά ο τόπος του.

35. Στα μονοπάθκια της φύσης (κυπριώτικο σκετς).

Το έργο είναι μια πρόσκληση για επιστροφή στη Φύση. Γράφτηκε με αφορμή την οικολογική και οικονομική κρίση, που μαστίζει την εποχή μας, η οποία είναι αποτέλεσμα της αστυφιλίας και της ερήμωσης της Υπαίθρου μας. Η ζωή στις μεγαλουπόλεις και ιδιαίτερα στην πολυκατοικία καθίσταται ολοένα και πιο προβληματική. Η μόνη μας σωτηρία και διέξοδος είναι να στραφούμε και πάλι στην Ύπαιθρό μας, παίρνοντας τα μονοπάτια της Φύσης.

36. Ποιος είπε ότι εν έσει δουλειές; (κωμωδία).

Το σκετς έχει ως βασική ιδέα την επιχειρηματικότητα. Η οικονομική κρίση μπορεί να ξεπεραστεί, όταν, ως άτομα και ως λαός, αξιοποιήσουμε το επιχειρηματικό δαιμόνιο, που κρύβουμε μέσα μας. «Η πενία τέχνας κατεργάζεται», όπως λέει και ο ήρωας του έργου, ένας ενδιαφέρων τύπος, με όραμα, ιδέες και πολλή φαντασία.

37. Ας δούμεν τσικι λλίον τον άνθρωπο.

Ζούμε σε μια καταναλωτική κοινωνία. Το κυνήγι του χρήματος έχει γίνει για τους περισσότερους αυτοσκοπός. Είναι καιρός όμως να δούμε και λίγο τον άνθρωπο. Τον άνθρωπο που είναι μέσα μας και γύρω μας και να εστιάσουμε στις ανθρώπινες αξίες και στην ομορφιά που κρύβει μέσα του ο κάθε άνθρωπος.

38. Η κυψέλη (θεατρικό έργο).

Ο Θωμάς κι η Μαρία είναι ένα ευτυχισμένο ζευγάρι. Την ευτυχία τους σκιάζει ένα μόνο γεγονός. Δυσκολεύονται να αποκτήσουν παιδιά. Ώσπου η Μαρία, σε κάποια προχωρημένη ηλικία, μένει έγκυος. Το παιδί γεννιέται μ' ένα σύνδρομο. Δε θα αναπτύσσεται, όπως τα άλλα παιδιά. Η γέννηση ενός παιδιού σε μια οικογένεια φέρνει πολλές αλλαγές όχι μόνο στη ζωή των μελών της αλλά και στην ψυχή τους. Η γέννηση της μικρής Ελπίδας θα αναστατώσει την οικογένεια, προ πάντων τη ζωή και την ψυχή του πατέρα, του Θωμά, που αρνείται για πολλά χρόνια, να δεχτεί την πραγματικότητα και να φροντίσει να την αντιμετωπίσει με τον τρόπο που αρμόζει.

39. Να τα πούμεν; Να τα πούμεν; (κυπριακή ηθογραφία).

Το έργο διαδραματίζεται παραμονές Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς. Προσπαθεί να σατιρίσει τη σημερινή, δεινή, οικονομική κατάσταση, στην οποία ζουν πολλά νοικοκυριά μας, την καταναλωτική μανία που μας διέκρινε για πολλά χρόνια σε σημείο μάλιστα που ξεχνούσαμε το πραγματικό νόημα των Χριστουγεννιάτικων Εορτών καθώς και τα έθιμά μας.

40. Νυκτερινός επισκέπτης (κοινωνικό θρίλερ).

Ένας απρόσμενος επισκέπτης, αλλοδαπός, παράνομος μετανάστης, αναστατώνει τη, φαινομενικά, ήσυχη ζωή του ζεύγους, η οποία επιδεινώνεται και με την εμφάνιση της ανιψιάς της Σάρας, της Σούζης. Ο ταλαίπωρος σύζυγος βρίσκει στον άγνωστο επισκέπτη μια συντροφιά. Ο αλλοδαπός βρίσκει σ' αυτόν ένα στήριγμα στον άγριο φυλετικό και κοινωνικό κατατρεγμό του. Σε αυτό το έργο, μεταφερόμαστε στο εξοχικό σπίτι των ηρώων, το οποίο θα μπορούσε να είναι απλό με μόνο τα απαραίτητα που χρειάζεται κάποιος για τη διαμονή του για λίγες μέρες.

41. Ο άγνωστος (θεατρικό έργο).

Ο Μισιέλ, Μικαέλο, Τζεμάλ, παράνομος μετανάστης, με άγνωστη ταυτότητα, επιβιώνει, μέχρι που να αποκτήσει κάποια δικαιώματα, από τους κάδους αποβλήτων, κυρίως ως ρακοσυλλέκτης, χωρίς να αισθάνεται οποιαδήποτε αγάπη και στοργή από τους γύρω του.

42. Όσα παίρνουν στο διάβα τους οι Οργισμένοι Άνεμοι (μονόπρακτο).

Η Φετίχ, Τουρκοκύπρια δημοσιογράφος σε μια έγκριτη Εφημερίδα του Λονδίνου πάει στη μοιρασμένη πρωτεύουσα της Κύπρου. Εκτελεί μια υπόσχεση που έχει δώσει στον παππού της, ο οποίος μετά τα τραγικά γεγονότα του 1974 στην Κύπρο, αναγκάζεται να μεταναστεύσει στην Αγγλία. Η Φετίχ επισκέπτεται το μισογκρεμισμένο σπίτι του παππού της με σκοπό να βγάλει φωτογραφίες. Στο σπίτι του παππού της θα αφήσει κι ένα στεφάνι ελιάς. Θα το κρεμάσει στο μισογκρεμισμένο τοίχο, ο οποίος χώριζε το σπίτι του με το σπίτι του Ελληνοκύπριου φίλου του και γείτονα, του δάσκαλου Λεωνίδα. Στην ίδια θέση στέκει και η μικρή σκεβρωμένη πορτούλα που την είχαν ανοίξει οι δυο γείτονες στον πέτρινο μεσότοιχο για τις δύσκολες ώρες της φτώχειας και του κατατρεγμού. Από τα πιο δυνατά σε νόημα έργα της συγγραφέως κατά τη γνώμη μου. Θα πρότεινα λοιπόν ο σκηνοθέτης να παραμείνει πιστός στα γραφόμενα της Φωτίου τα οποία είναι πολύ κατατοπιστικά ως προς το χώρο, το χρόνο και τη γενική αισθητική των διαδραματιζόμενων στο έργο αυτό.

Κεφάλαιο 4

Το εφαρμοσμένο και πως τα έργα της Βασιλικής Φωτίου μπορούν να αξιοποιηθούν μέσα από αυτό

Διαβάζοντας τα έργα της Βασιλικής Φωτίου και βλέποντας την ποικιλία στη θεματολογία που επιλέγει, μπορούσα εύκολα να αντιληφθώ ότι τα κείμενά της θα μπορούσαν να εφαρμοστούν σε μαθητές μέσω ενός θεατροπαιδαγωγικού εργαστηρίου. Τα έργα της μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διδασκαλία πολλών μαθημάτων σε διάφορες ηλικιακές ομάδες στο πλαίσιο του σχολείου. Επαναλαμβάνω τις θεματικές που επιλέγει με τα αντίστοιχα έργα:

Τα έργα της που καταπιάνονται με ιστορικά θέματα και που ουσιαστικά αποτελούν μια βόλτα σε διάφορες ιστορικές περιόδους της Κύπρου είναι: *Οι αγνοούμενοι της ελπίδας, Νήσος τις εστίς, Το σπίτι που γεννήθηκα, Καλημέρα ζωή, Ήταν ένα... Καράβι, Ευαγόρας Παλληκαρίδης – Τα μάτια που αντίκρυσαν την άγχονη, Ο σταυραετός του Μαχαιρά, Όσα παίρνουν στο διάβα τους οι οργισμένοι ανέμοι*. Μέσα από ένα δομημένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα λοιπόν, τα έργα αυτά μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές να αντιληφθούν καλύτερα τα γεγονότα λαμβάνοντας μέρος σε αυτά σαν συμμετέχοντες μέσω της δραματοποίησης τους.

Τα περιβαλλοντικά έργα της Βασιλικής Φωτίου είναι τα εξής: *Το τραγούδι των γλάρων, Στον πλανήτη X, Ένας αληθινός παράδεισος, Ο δρόμος, Στα μονοπάθια της φύσης*. Αυτά τα έργα ενδείκνυνται για να βοηθήσουν στη διδασκαλία της Περιβαλλοντικής Αγωγής στις τάξεις του δημοτικού σχολείου.

Οι κυπριακές ηθογραφίες της συγγραφέως, θα μπορούσαν να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς για να διδάξουν στους μαθητές τους το πώς ήταν κάποτε η ζωή στην Κύπρο. Τα έργα αυτά είναι: *Πάμε πίσω στα χωρκά μας, Ο χωρκάτης, Τα προξένια, Ο Θεός που τους έσμιξεν, Ο θησαυρός της Ρήγαινας, Το καφενείο της ελπίδας, Αρωτάτε μας τζιαι*

μας, Ο δρόμος, Το διτζίμιν, Απόν αντρέπεται ο κόσμος ούλλος εν δικός του, Στα μονοπάθκια της φύσης, Να τα πούμεν; Να τα πούμεν;

Η συγγραφέας καταπιάνεται και με πολλά κοινωνικά θέματα. Στα έργα αυτά υπάρχουν έντονες συγκρούσεις που είτε είναι εσωτερικές για τους ήρωες είτε εξωτερικεύονται προκαλώντας διάφορες εντάσεις. Αγγίζουν θέματα που θα βρουν πρόσφορο έδαφος στην εφηβική ψυχοσύνθεση. Παράλληλα, κάποια πραγματεύονται θέματα που στις μέρες μας είναι δυστυχώς επίκαιρα όπως το φαινόμενο του ρατσισμού, του πολέμου και της μετανάστευσης. Τα έργα αυτά λοιπόν με τη δραματοποίησή τους και με πρακτικές όπως το «θέατρο φόρουμ» και η «καυτή καρέκλα», μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές του Γυμνασίου και του Λυκείου. Τα εν λόγω έργα είναι: *Ο εφιάλτης, Όλα θα πάνε καλύτερα, Γόρδιος δεσμός, Ο καθρέφτης, Το χρυσάφι του Μίδα, Σε κάποια γειτονιά, Άκουσέ με σου μιλώ, Ο μαύρος χαρτοφύλακας, Σε κλίμακα Ρίχτερ, Έρεβος, Ας δούμεν τζιαι λίον τον άνθρωπο, Η κυψέλη, Νυχτερινός επισκέπτης, Ο άγνωστος, Λυδία λίθος, Πυρηνικός αφοπλισμός, S.T.A.R.T.*

Η συγγραφέας ασχολήθηκε επίσης και με την ελληνική μυθολογία και με διασκευές άλλων έργων, κυρίως του Αριστοφάνη. Τα έργα αυτά μπορούν να αξιοποιηθούν στις τάξεις του δημοτικού όπου οι μαθητές διδάσκονται τα δύο αυτά θέματα και με την αμεσότητα που τα διακρίνει θα βοηθήσουν τους μαθητές στην πιο εύκολη εκμάθηση των θεμάτων αυτών. Κάνουμε λόγο για τα εξής έργα: *Πυρηνικός αφοπλισμός, S.T.A.R.T, Ευόν... Ευάν, Νεφέλες (Δάσκαλε που δίδασκες), Αχαρνείς (Ειρήνη, Ειρήνη, Ειρήνη), Πλούτος (Ο Πλούτος).*

Η πρακτική εφαρμογή των έργων της Βασιλικής Φωτίου μπορεί να γίνει μέσω των τεχνικών του εφαρμοσμένου θεάτρου που θα δούμε στη συνέχεια.

Με τον όρο Εφαρμοσμένο Θέατρο, εννοούμε τη δημιουργική πρακτική που εφαρμόζει τις τεχνικές του δράματος αλλά σε χώρους πέρα των συμβατικών σκηνών. Κυριότερος του στόχος είναι η κοινωνική αλλαγή και είναι μια πρακτική που δύναται να εφαρμοστεί σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης αλλά και σε ομάδες πληθυσμού σε εξωσχολικά πλαίσια (Wikipedia: Εφαρμοσμένο Θέατρο). Οι πρακτικές που κυριότερα χρησιμοποιούνται έχουν ως αφετηρία τον Augusto Boal και τις δικές του καινοτόμες σκέψεις για αλλαγή του κόσμου μέσα από το θέατρο. Το Θέατρο του Καταπιεσμένου, όπως το ονόμασε ο Boal, είναι μια θεατρική τεχνική που γεννήθηκε από τον σκηνοθέτη τη δεκαετία του 1960 ως αντίδραση στα δικτατορικά καθεστώτα της Λατινικής Αμερικής (Γκόβας, Ζώνιου 2011, 12). Οι τεχνικές του ΘτΚ είναι οι εξής: «Θέατρο

Φόρουμ», «Θέατρο Εικόνα», «Αόρατο Θέατρο», «Ο μπάτσος στο κεφάλι», «Το ουράνιο τόξο των επιθυμιών» και το «Νομοθετικό Θέατρο». Οι τεχνικές αυτές είναι πλέον διαδεδομένες σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες και χρησιμοποιούνται από εκπαιδευτικούς και θεατρικές ομάδες για τη διδασκαλία πολλών γνωστικών αντικειμένων (Ζώνιου 2003: 2-3). Στη μελέτη μας στόχος είναι να δούμε με ποιους τρόπους μπορούν οι μαθητές να προσεγγίσουν τα έργα της Βασιλικής Φωτίου χρησιμοποιώντας τις τεχνικές του Θτκ μέσα από ένα θεατροπαιδαγωγικό πρόγραμμα το οποίο θα έχει συγκεκριμένους στόχους. Έναυσμα για το σχεδιασμό ενός τέτοιου προγράμματος μπορεί να είναι ιστορικά, κοινωνικά, περιβαλλοντικά θέματα, αλλά και θεατρικά έργα. Η ένωση του θεάτρου με την εκπαίδευση μπορεί να αναπτύξει την επικοινωνία και την ενημέρωση των συμμετεχόντων απέναντι σε ουσιώδη κοινωνικά προβλήματα, μετατρέποντας το θέατρο σε μέσο μιας εναλλακτικής παιδαγωγικής διαδικασίας.

Ένα θεατροπαιδαγωγικό πρόγραμμα πάνω στο έργο της Βασιλικής Φωτίου, πρέπει να περιλαμβάνει κάποια συγκεκριμένα στάδια για την επιτυχή υλοποίηση των στόχων που τίθενται μέσα από τα κείμενά της:

1. Οι θεατροπαιδαγωγοί να έχουν σχεδιάσει και να εφαρμόσουν στους μαθητές μια σειρά θεατρικών ασκήσεων και παιχνιδιών γνωριμίας, εμπιστοσύνης, επικοινωνίας και σωματικής έκφρασης που θα βοηθήσουν τους συμμετέχοντες να έρθουν πιο κοντά και να γνωριστούν μέσα από αυτές.
2. Δίνοντας στους μαθητές ένα αρχικό ερέθισμά (ποίημα, φωτογραφία, τραγούδι, άρθρο εφημερίδας), στη δική μας περίπτωση το ερέθισμα είναι ένα θεατρικό έργο, καλούνται να εντοπίσουν και να διερευνήσουν το κύριο θέμα αλλά και τις επιμέρους διαστάσεις του. Αυτή η διερεύνηση μπορεί να γίνει με τη βοήθεια του καταγισμού ιδεών, των δυναμικών εικόνων, σύντομων αυτοσχεδιασμών, παγωμένες εικόνες κ.α.
3. Οι μαθητές ακολούθως θα δώσουν τη δική τους σύντομη παράσταση. Η παράσταση εμπεριέχει στοιχεία αυτοσχεδιασμού αλλά αυτό δε σημαίνει ότι δεν είναι καλά δομημένη με συγκεκριμένους διαλόγους και σκηνές. Η παράσταση θα τελειώσει αλλά δεν θα δίνει απάντηση ή λύση στα κρίσιμα ερωτήματα και προβλήματα του ήρωα.
4. Μετά το τέλος της παράστασης, οι μαθητές, έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν τους ήρωες και να τους ανακρίνουν με σκοπό να ανακαλύψουν τις αιτίες της

συμπεριφοράς τους. Σε αυτή τη διαδικασία θα βοηθήσει τεχνική της «καυτής καρέκλας», όπου ο ήρωας (σε ρόλο), θα δέχεται ερωτήσεις για τον χαρακτήρα που υποδύεται και αυτός θα πρέπει να απαντήσει σαν ο χαρακτήρας.

5. Η παράσταση θα ξαναπαιχτεί αλλά με βάση το Θέατρο Φόρουμ. Οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να διακόψουν τη δράση, να αντικαταστήσουν τον κύριο ήρωα (καταπιεσμένος) και θα προσπαθήσουν να φτιάξουν ένα διαφορετικό τέλος για την ιστορία. Θα μπορούν δηλαδή να προτείνουν τις δικές τους λύσεις.
6. Μετά το τέλος και του πέμπτου σταδίου, είναι σημαντικό οι συμμετέχοντες με απλά παιχνίδια και με την καθοδήγηση του θεατροπαιδαγωγού, να οδηγηθούν στην αποφόρτιση από αυτό που βίωσαν αλλά και να αναπτύξουν τις εντυπώσεις τους από το πρόγραμμα που έλαβαν μέρος.

Ο παιδαγωγός που συντονίζει το πρόγραμμα (στην περίπτωσή μας «εμφυχωτής»), έχει πολύ σημαντικό ρόλο στην όλη διαδικασία. Πρέπει να συντονίζει το παιχνίδι, να προσπαθεί να συντονίζει και να εμβαθύνει τη συζήτηση με τις κατάλληλες ερωτήσεις χωρίς όμως να κατευθύνει ή να παίρνει το μέρος κάποιας από τις προβαλλόμενες απόψεις. Ο Boal έχει θέσει κάποιους κανόνες που πρέπει να ακολουθούν οι εμφυχωτές: δεν μπορούν να αποφασίσουν για τίποτα, δεν εξάγουν συμπεράσματα, θέτουν όλα τα πιθανά συμπεράσματα για διάλογο, υπαγορεύουν τους κανόνες του παιχνιδιού και αποτρέπουν τις λεγόμενες «μαγικές λύσεις» που δια μαγείας λύνουν το πρόβλημα του ήρωα. Τέλος, χρησιμοποιώντας τη σωκρατική μαιευτική μέθοδο, οδηγούν τα μέλη της ομάδας σε κριτική συνειδητοποίηση (Γκόβας, Ζώνιου 2011: 10 – 14).

Μέσα από αυτές τις τεχνικές, αν ακολουθηθούν σωστά από τους εκπαιδευτικούς ή τους εμφυχωτές, μπορεί η εκπαιδευτική διαδικασία να γίνει πιο ευχάριστα και με καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα. Το μόνο σίγουρο κατά τη γνώμη μου, είναι πως το έργο της Βασιλικής Φωτίου είναι ιδανικό για να χρησιμοποιηθεί ως αρχικό ερέθισμα για να εφαρμοστούν εκπαιδευτικά προγράμματα στα σχολεία.

Κεφάλαιο 5

Η απήχηση των έργων της Βασιλικής Φωτίου από σχολεία, φορείς και θεατρικά σχήματα

Τα έργα της Βασιλικής Φωτίου ανέβαιναν και ανεβαίνουν συχνά σε διάφορες θεατρικές εκδηλώσεις αλλά και θεατρικούς θεσμούς στην Κύπρο και στην Ελλάδα. Σε θεσμούς όπως οι Παγκύπριοι Σχολικοί Αγώνες και το Παγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου, οι συμμετέχοντες συχνά επιλέγουν έργα και διασκευές έργων και παραμυθιών από τη συγγραφέα.

Σχολικοί Αγώνες:

Ο θεσμός αυτός ξεκίνησε από το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου και από το όραμα του εκπαιδευτικού και πρωτοπόρου αναφορικά με το Σχολικό Θέατρο, Παναγιώτη Σέργη το 1983. Τα πρώτα χρόνια ονομαζόταν Παγκύπριο Φεστιβάλ Σχολικού Θεάτρου και αργότερα, μετά το θάνατο του Παναγιώτη Σέργη, μετονομάστηκε σε: Παγκύπριοι Σχολικοί Αγώνες εις μνήμη Παναγιώτη Σέργη. Είναι από τα σημαντικότερα θεατρικά συμβάντα στην Κύπρο με χρηματικό έπαθλο στα σχολεία που κερδίζουν αλλά και αντιπροσώπευση του εκάστοτε σχολείου σε ανάλογα φεστιβάλ στο εξωτερικό. Συνοπτικά μπορούμε να δούμε ποτέ και από ποια σχολεία ανέβηκαν έργα και διασκευές της συγγραφέως:

- 4^ο Παγκύπριο Φεστιβάλ Σχολικού Θεάτρου 1993:
Τσίρειο Γυμνάσιο Λεμεσού, *Παραμύθι χωρίς όνομα* Πηνελόπης Δέλτα σε διασκευή Βασιλικής Φωτίου
- 6^ο Παγκύπριο Φεστιβάλ Σχολικού Θεάτρου 1995:
Λύκειο Πολεμιδιών, *Δάσκαλε που δίδασκες* Βασιλικής Φωτίου (διασκευή από *Νεφέλες* Αριστοφάνη)
- 8^ο Παγκύπριο Φεστιβάλ Σχολικού Θεάτρου 1997:
Α' Τεχνική Σχολή Λεμεσού, *Ο Εφιάλης* Βασιλικής Φωτίου

- Λανίτειο Γυμνάσιο Λεμεσού, *Πυρηνικός Αφοπλισμός* Βασιλικής Φωτίου
- 9^οΠαγκύπριο Φεστιβάλ Σχολικού Θεάτρου 1998:
Γυμνάσιο Αθηνού, *Ο Εφιάλτης* Βασιλικής Φωτίου
 - 11^οΠαγκύπριο Φεστιβάλ Σχολικού Θεάτρου 2000:
Θέκλειο Γυμνάσιο Λεμεσού, *Ήταν ένα... καράβι!* Βασιλικής Φωτίου
 - 12^οΠαγκύπριο Φεστιβάλ Σχολικού Θεάτρου 2001:
Λύκειο Κοκκινοχωρίων Φώτη Πίττα, *Το τραγούδι των γλάρων* Βασιλικής Φωτίου
Γυμνάσιο Αθηνού, *Το τραγούδι των γλάρων* Βασιλικής Φωτίου
 - 13^οΠαγκύπριοι Σχολικοί Αγώνες Θεάτρου 2002:
Γυμνάσιο Αποστόλου Ανδρέα Έμπας, *Νήσος τις εστίν...* Βασιλικής Φωτίου
 - 14^οΠαγκύπριοι Σχολικοί Αγώνες Θεάτρου 2003:
Γυμνάσιο Ανθουπόλεως, *Παραμύθι χωρίς όνομα* Πηνελόπης Δέλτα (διασκευή Βασιλικής Φωτίου)
Λύκειο Αγίου Σπυρίδωνα Λεμεσού, *Αιέν Αριστεύειν* Βασιλικής Φωτίου
Γυμνάσιο Αγίου Αντωνίου Λεμεσού, *Πυρηνικός Αφοπλισμός* Βασιλικής Φωτίου
Γυμνάσιο Ομόδους, *Ήταν ένα... καράβι* Βασιλικής Φωτίου
 - 15^οΠαγκύπριοι Σχολικοί Αγώνες Θεάτρου 2004:
Γ' Τεχνική (Ξενοδοχειακή) Σχολή Λεμεσού, *Γόρδιος Δεσμός* Βασιλικής Φωτίου
Περιφερειακό Γυμνάσιο Ξυλοφάγου, *Γόρδιος Δεσμός* Βασιλικής Φωτίου
 - 16^οΠαγκύπριοι Σχολικοί Αγώνες Θεάτρου 2005;
Γυμνάσιο Αγίου Θεοδώρου Πάφου, *Το δακτυλίδι του πλούτου και της αφθονίας* Βασιλικής Φωτίου
Λύκειο Αγίου Σπυρίδωνα Λεμεσού, *Το δακτυλίδι του πλούτου και της αφθονίας* Βασιλικής Φωτίου
 - 18^οΠαγκύπριοι Αγώνες Σχολικού Θεάτρου 2007:
Γυμνάσιο Αγίου Βασιλείου Στροβόλου, *Τα μαγικά μαξιλάρια* Ευγένιου Τριβιζά (διασκευή Βασιλικής Φωτίου)
Γυμνάσιο Αθηνού, *Παραμύθι χωρίς όνομα* Πηνελόπης Δέλτα (διασκευή Βασιλικής Φωτίου)
Γυμνάσιο Παραλιμνίου, *Παραμύθι χωρίς όνομα* Πηνελόπης Δέλτα (διασκευή Βασιλικής Φωτίου)
 - 19^οΠαγκύπριοι Σχολικοί Αγώνες Θεάτρου 2008:
Λανίτειο Γυμνάσιο Λεμεσού, *Αιέν Αριστεύειν* Βασιλικής Φωτίου
 - 20^οΠαγκύπριοι Σχολικοί Αγώνες Θεάτρου 2009:

Λύκειο Αγίου Αντωνίου Λεμεσού, *Ο Θεός που τους έσμιξεν* Βασιλικής Φωτίου
Γυμνάσιο Αγίου Αντωνίου Λεμεσού, *Ειρήνη! Ειρήνη! Ειρήνη!* (διασκευή από
Αχαρνείς του Αριστοφάνη)

Γ' Τεχνική (Ξενοδοχειακή) Σχολή Λεμεσού, *Παραμύθι χωρίς όνομα* Πηνελόπης
Δέλτα (διασκευή Βασιλικής Φωτίου)

Γυμνάσιο Αγίου Νεοφύτου, *Παραμύθι χωρίς όνομα* Πηνελόπης Δέλτα (διασκευή
Βασιλικής Φωτίου)

- 21^οΠαγκύπριοι Αγώνες Σχολικού Θεάτρου 2010:

Γυμνάσιο Επισκοπής, *Ο θησαυρός της Κυράς (Ρήγαινας)* Βασιλικής Φωτίου

- 22^οΠαγκύπριοι Σχολικοί Αγώνες Θεάτρου 2011:

Γυμνάσιο Αγίας Βαρβάρας Λεμεσού, *Το τραγούδι των γλάρων* Βασιλικής Φωτίου

Γυμνάσιο Παναγίας Θεοσκεπάστης Πάφου, *Γόρδιος Δεσμός* Βασιλικής Φωτίου

Γυμνάσιο Ειρήνης και Ελευθερίας Λάρνακας, *Ειρήνη!, Ειρήνη! Ειρήνη!*

(διασκευή από *Αχαρνείς* του Αριστοφάνη)

- 23^οΠαγκύπριοι Αγώνες Σχολικού Θεάτρου 2012:

Γυμνάσιο Αγίας Βαρβάρας Λεμεσού, *Ήταν ένα... καράβι!* Βασιλικής Φωτίου

- 24^οΠαγκύπριοι Σχολικοί Αγώνες Θεάτρου 2013:

Γυμνάσιο – Λύκειο Πολεμίου, *Τα προξένια* Βασιλικής Φωτίου

Γυμνάσιο Δροσιάς Λάρνακας, *Παραμύθι χωρίς όνομα* Πηνελόπης Δέλτα (διασκευή
Βασιλικής Φωτίου)

Οι συμμετοχές στο Παγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου είναι λιγότερες και
συνοψίζονται στις εξής:

- 15^οΠαγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου 2002:

Σύνδεσμος Αποδήμων και Φίλων Ανώγυρας, *Ο Χωρκάτης* Βασιλικής Φωτίου

Θεατρικός Όμιλος Σωματείου «Ε.Λ.Η.Α», *Το σπίτι που γεννήθηκα* Βασιλικής
Φωτίου

- 18^οΠαγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου 2005:

Θεατρικός Όμιλος Ανώγυρας, *Ο Θεός που τους έσμιξε* Βασιλικής Φωτίου

- 19^οΠαγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου 2006:

Θεατρικός Όμιλος Ανώγυρας, *Ο θησαυρός της Ρήγαινας* Βασιλικής Φωτίου

- 24^οΠαγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου 2011:

Ένωση Νέων Αγίας Φύλας (Ε.Ν.Α.Φ), *Αρωτάτε μας τζιαι εμάς* Βασιλικής Φωτίου

- 25^οΠαγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου 2012:

Θεατρική Ομάδα Λευκάρων, *Τα προξένια* Βασιλικής Φωτίου

Το 1995, ένα έργο της συμμετείχε και διακρίθηκε στους 4^{ους} Πανελλήνιους Αγώνες Μαθητικού Θεάτρου. Το Λύκειο Πολεμιδιών Λεμεσού, παρουσίασε το έργο *Δάσκαλε που δίδασκες* (διασκευή από *Νεφέλες* Αριστοφάνη).

Επαγγελματικοί Θεατρικοί Οργανισμοί, όπως ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου (Θ.Ο.Κ), η Εταιρεία Θεατρικής Ανάπτυξης Λεμεσού (Ε.Θ.Α.Λ), και το Θέατρο Σκάλα στη Λάρνακα επέλεξαν κατά καιρούς να προσεγγίσουν και να ανεβάσουν έργα της Βασιλικής Φωτίου. Οι περιπτώσεις αυτές ανά θίασο και χρονολογία είναι οι εξής:

Θ.Ο.Κ:

Ήταν ένα μικρό καράβι

Η παράσταση αυτή δόθηκε στις 17 Μαρτίου 1985, τη θεατρική σεζόν 1984/85 από την παιδική σκηνή (Σκηνή 018) του οργανισμού. Οι συντελεστές της παράστασης πολλοί και σημαντικοί στα θεατρικά δρώμενα του νησιού:

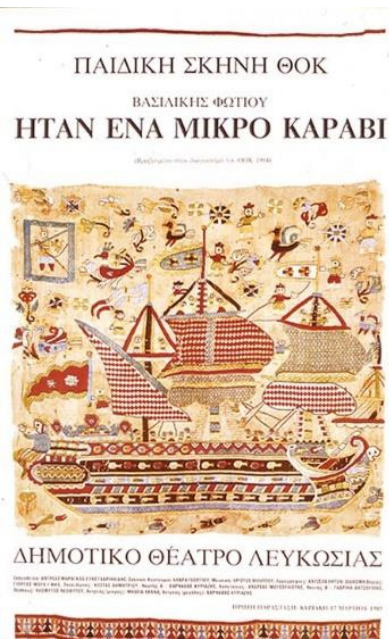
Σκηνοθεσία: Ανδρέας Μαραγκός και Εύης Γαβριηλίδης

Σκηνικά και Κοστούμια: Κλάρα Ζαχαράκη Γεωργίου

Μουσική: Χρίστος Φιλίππου

Χορογραφία: Άντζελα Χήτον

Ηθοποιοί: Γιώργος Μουαίμης (Βοριάς), Κώστας Δημητρίου (Ποσειδώνας), Βαρνάβας Κυριαζής (Ναύτης Α'), Ανδρέας Μουσουλιώτης (Καπετάνιος), Γαβριήλ Ανζουλίνο (Ναύτης Β'), Νεόφυτος Νεοφύτου (Παππούς), Μήδεια Χάννα (Αντρέας (μικρός)), Βαρνάβας Κυριαζής (Αντρέας (μεγάλος)).

Το δακτυλίδι του Φοίβου και της Αθηνάς

Το τελευταίο ανέβασμα έργου της Βασιλικής Φωτίου από τον ΘΟΚ πραγματοποιήθηκε στις 13 Οκτωβρίου 2002 από την παιδική του σκηνή (018). Οι συντελεστές της παράστασης:

Σκηνοθεσία: Ανδρέας Τσουρής

Σκηνικά: Βαγγέλης Ευαγγέλου

Κοστούμια: Λία Κάσιου

Κοστούμια: Αθηνέττα Κάσιου

Μουσική: Λία Κάσιου

Ηθοποιοί: Ανδρέας Τσουρής, Μικαέλλα Κουτουμάνου, Παντελής Παπακωνσταντίνου, Ανδρούλλα Ηρακλέους, Γιολάντα Χριστοδούλου, Χριστόδουλος Καραΐσκος, Μελίνα Μαρνέρου, Νικολέττα Χριστοφόρου, Ρίκκος Παφίτης, Λέτα Πασχούλα

Ε.Θ.Α.Λ:

Ειρήνη, Ειρηνάκι, Ειρηνούλα

Η πρεμιέρα έγινε στις 23 Απριλίου 1989 από την Παιδική Σκηνή του θεάτρου της Λεμεσού. Συντελεστές της παράστασης ήταν:

Σκηνοθεσία: Τάσος Αναστασίου

Σκηνικά – Κοστούμια: Βαλεντίνος Ιωσήφ

Ηθοποιοί: Γιώργος Λώρης, Πάμπος Χαραλάμπους, Νάσια Δαφιώτου, Χρυσάνθος Χρυσάνθου, Ανδρέας Τσουρής (για φωτογραφίες της παράστασης βλ. [εδώ](#)).

Στον πλανήτη X

Στις 15 Σεπτεμβρίου 1993 έγινε η πρεμιέρα αυτού του έργου από την παιδική σκηνή της Ε.Θ.Α.Λ. Οι συντελεστές της παράστασης ήταν:

Σκηνοθεσία: Μόνικα Μελέκη

Σκηνικά – Κοστούμια: Βαλεντίνος Ιωσήφ

Ηθοποιοί: Ανδρέας Βασιλείου, Χρυσάνθος Χρυσάνθου, Ανδρέας Μελέκης, Μόνικα Μελέκη (για φωτογραφίες της παράστασης βλ. [εδώ](#)).

Παράλληλα, το θεατρικό παιδικό εργαστήρι της Ε.Θ.Α.Λ, ανέβασε το 2007 με τους νεαρούς σπουδαστές του το παραμύθι «Πινόκιο» του Κάρλο Κολόντι σε δραματοποίηση της Βασιλικής Φωτίου.

Θέατρο Σκάλα:

Το θέατρο της πόλης της Λάρνακας διαχρονικά επιλέγει έργα της συγγραφέως για να ανεβάσει με το θεατρικό εργαστήριο που διατηρεί.

Στον πλανήτη X

Το έργο αυτό ανέβηκε το 2001 από τους νεαρούς μαθητές του εργαστηρίου. Ξανανέβηκε το 2012 και το 2014 η Παιδική Σκηνή του θεάτρου Σκάλα ανέβασε για το ευρύ κοινό το έργο αυτό.

Καληνύχτα Μαμά

Το 2008 από το θεατρικό εργαστήρι του θιάσου.

Οι εφτά νάνοι και το μαγικό λυχνάρι και Τα μαγικά μαξιλάρια

Ανέβηκαν τα δύο αυτά έργα από το θεατρικό εργαστήρι το 2010. Το δεύτερο είναι το παραμύθι του Ευγένιου Τριβιζά σε δραματοποίηση και διασκευή της Βασιλικής Φωτίου.
(για περισσότερες πληροφορίες [εδώ](#))

Επίλογος

Σε αυτή την εργασία συνοψίζετε το έργο της Βασιλικής Φωτίου. Μέσα από την ανάγνωση των έργων της προσπάθησα να δείξω στον αναγνώστη τα βασικά στοιχεία της γραφής της, τα θέματα τα οποία επιλέγει αλλά και πώς αυτά τα έργα μπορούν να ενταχθούν στην εκπαίδευση. Η διαδικασία της έρευνας ήταν πολύ ευχάριστη αφού όπως αντιλαμβάνεστε τα έργα της διαβάζονται εύκολα και η θεματολογία τους ποικίλει με αποτέλεσμα να μην είναι κουραστική η μελέτη.

Ελπίζω να κατάφερα να προσφέρω στους αναγνώστες μια σφαιρική εικόνα για την συγγραφέα και το πώς και πόσο έχει προσφέρει στο παιδικό και νεανικό θέατρο στην Κύπρο.

Παράρτημα Α

Με δικά της λόγια και με λόγια άλλων...

Άρθρα, σημειώματα και ομιλίες για την Βασιλική Φωτίου:

Η προσφορά της Βασιλικής Φωτίου στο παιδικό – νεανικό θέατρο από τον Όμιλο Φίλων Θεάτρου στη Λεμεσό στις 11/4/1997. Η ομιλία δόθηκε από τον φιλόλογο Σάββα Αντωνίου:

«Τα έργα της, μέσα από τα πλούσια συναισθήματα και τη συγκροτημένη σκέψη, διδάσκουν και προβληματίζουν τους νέους μας σε επίκαιρα θέματα. Η αγάπη της και το ενδιαφέρον της για τα παιδιά, που τόσο λάτρευε θητεύοντας τόσα χρόνια κοντά τους, την έσπρωξε να ενδιατρίψει στο παιδικό και νεανικό θέατρο. [...]. Η γρήγορη εναλλαγή των σκηνών, οι φυσικοί διάλογοι, η ζωντάνια και η παραστατικότητα, η ευγένεια και η ζεστασιά στέλνουν επίκαιρα και σημαντικά μηνύματα. Τα έργα της είναι έργα που στηλιτεύουν τα σύνθετα προβλήματα της σύγχρονης ζωής (καταστροφή της φύσης, μάστιγα του Έιτζ, απειλή ενός πολέμου) με στόχο την ευαισθητοποίηση των νέων μας, ώστε να συνειδητοποιήσουν τους κινδύνους και να αγωνιστούν για ένα καλύτερο μέλλον. [...]. Η Βασιλική Φωτίου έχει καταξιωθεί κι έχει πάρει τη θέση της στα κυπριακά γράμματα. Έχει «πολιτογραφηθεί στον ιδεών την πόλη», όπως λέει κι ο Καβάφης. Η προσφορά της στο παιδικό – νεανικό θέατρο είναι δεδομένη και αναγνωρισμένη από μικρούς και μεγάλους».

Αναφορά της Βασιλικής Φωτίου με αφορμή την έκδοση της ποιητικής της συλλογής *Η δική μας Ιθάκη*. Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα *Λεμεσός* τον Ιούνιο 1999:

«Χρέος και αποστολή των πνευματικών ανθρώπων είναι να διαφυλάξουν, ως κόρη οφθαλμού, τις πνευματικές αξίες, τα ιδανικά, τις αρετές, που μας γαλούχησαν και μας στήριξαν ως άτομα και ως έθνος. Αλίμονο, αν εφησυχάσουμε και δεν αφουγκραστούμε την αγωνία των καιρών και της πατρίδας. Οι νέοι μας χρειάζονται πρότυπα πνευματικά, ερείσματα για να μην αποπροσανατολιστούν κυρίως από τα φαινόμενα της ξενομανίας, του φανατισμού, της μισαλλοδοξίας. Χρειάζονται να τους δώσουμε μια υγιή στάση

απέναντι στη ζωή, μια αισιοδοξία και μια πίστη για το αύριο. Είναι καλό να τους μάθουμε ν' αγκαλιάσουν με αγάπη την τέχνη, γιατί μόνο έτσι θ' ανακαλύψουν τον εαυτό τους και θα δουν άλλο φακό τη ζωή και τον κόσμο. Θ' ανακαλύψουν πως η ζωή έχει και μια άλλη διάσταση, μια γαλήνη και μια μακαριότητα που μόνο η αληθινή τέχνη χαρίζει στον άνθρωπο [...].».

Αναφορά της κριτικής επιτροπής της Γυναικείας Λογοτεχνικής Συντροφιάς με αφορμή τη βράβευση της κ. Φωτίου για το έργο *Πυρηνικός Αφοπλισμός*:

«Η Βασιλική Φωτίου τολμά να συνδέσει τα τόσο ανόμοια πράγματα, όπως είναι η μυθολογία μας, με τη σύνθετη και παράλογη εποχή μας. Με γοργότητα, χάρη, τόλμη, κινεί τα νήματα του μύθου και της σύγχρονης ζωής, που γίνονται στα χέρια της όργανα σατιρικά, για να εκφράσει τους σκοπούς της. Ο μέγας Θεός, ο Δίας, βλέπει βίντεο, ο θεός του πολέμου, ο Άρης, πίνει ουίσκι. Κι όλα, χάρη στο νέο εκφραστικότατο λεξιλόγιο που χρησιμοποιεί, εναρμονίζονται και προβάλλονται ανάγλυφα στις σατιρικές σκηνές του έργου».

Από το προλογικό σημείωμα στο δεύτερο βιβλίο της Βασιλικής Φωτίου στη σειρά *Σχολικό Θέατρο* από τον ψυχολόγο Άθω Ερωτοκρίτου:

«Τα παιδιά πρέπει να παροτρύνονται για δράση και να μην καθιλώνεται αυτή τους η ανάγκη. Γενικά, θα συμπλήρωνα, ότι τα έργα της Βασιλικής Φωτίου, όπως κάθε λογοτεχνικό δημιούργημα, χαρακτηρίζουν η δημιουργική έκφραση και διέπονται από αισθητικούς κανόνες αλλά παράλληλα έχουν και σημαντικό ρόλο να παίζουν ως μελετήματα. [...]. Οι αγώνες και οι αγωνίες της Βασιλικής Φωτίου, βασίζονται στο σεβασμό της για το παιδί, τον έφηβο, τον αυριανό ενήλικα».

Παράρτημα Β

Η συνέντευξη με τη Βασιλική Φωτίου

Η πρώτη που επικοινωνία με την κ. Φωτίου έγινε ένα απόγευμα μέσω τηλεφώνου. Είχα καταφέρει να βρω το τηλέφωνό της από μια παλιά της μαθήτριά. Όταν της συστήθηκα και της ανέφερα το λόγο που επικοινωνούσα μαζί της, ήταν εμφανής η συγκίνηση στη φωνή της. Δέχτηκε με μεγάλη χαρά και μου είπε ότι το σπίτι της είναι πάντα ανοικτό για οτιδήποτε χρειαστώ. Μου τόνισε κιόλας ότι αφού έχω σπουδάσει θεατρολογία με θαυμάζει και θέλει να με γνωρίσει. Χάρηκε επίσης για το ότι κάνω μεταπτυχιακό αφού πιστεύει ότι η μάθηση και η παιδεία δεν πρέπει να σταματά ποτέ. Με εφοδίασε με το τηλέφωνο της βοηθού και δακτυλογράφου της η οποία θα μπορούσε να μου στείλει ό,τι υλικό χρειάζομαι, πράγμα που έγινε τις επόμενες μέρες. Πριν πάω στο σπίτι της, με πήρε ξανά η ίδια τηλέφωνο για να με προσκαλέσει σε μια παράσταση όπου μια ερασιτεχνική θεατρική ομάδα ανέβαζε δικό της έργο, «πάντα με καλούν και αν είμαι καλά πηγαίνω» μου είπε. Πήγα και αυτή ήταν η πρώτη μου διαζώσης συνάντηση μαζί της. Τις επόμενες μέρες κανονίσαμε μια συνάντηση στο σπίτι της. Με υποδέχτηκε με χαρά και ευγένεια, έτοιμη να μου προσφέρει τα πάντα. Στο σπίτι της, αφού με κέρασε καφέ, με οδήγησε σε ένα δωμάτιο γεμάτο με τα βιβλία της. Πάρα πολύ υλικό. Ήθελε να μου δώσει τα πάντα για να μην χρειαστεί να αγοράσω κάτι. Της είπα ότι ήδη τα έχω διαβάσει δανειζόμενη τα από βιβλιοθήκες και από το υλικό που με προμήθευσε η δακτυλογράφος της η κ. Έφη. Παρόλα αυτά μου έδωσε τα προγράμματα των παραστάσεων των έργων της και πολλά ακόμα βιβλία για να τα κάνω δώρο σε όποιον θέλω. Πολύ ευγενική και γλυκιά και αμέσως κατάλαβα ότι θα έχουμε μια πολύ καλή συνεργασία για να γίνει αυτή η εργασία. Συναντηθήκαμε ξανά άλλες 2 φορές στο σπίτι της. Την τελευταία φορά την ενημέρωσα από πριν ότι θέλω να της πάρω μια συνέντευξη... φιλική κουβέντα θα το έλεγα. Τα πιο πάνω θεώρησα σωστό να αναφερθούν για να γίνει σαφές το πόσο γλυκός και δοτικός άνθρωπος είναι η Βασιλική Φωτίου με απεριόριστο σεβασμό στους νέους ανθρώπους και ειδικά αυτούς που εντρυφούν στο θέατρο που τόσο αγαπά.

Συνέντευξη στην κ. Βασιλική Φωτίου (Cohen, Manion, Morisson 2000 (2007): 385 – 413, Ιωσηφίδης 2003: 39 – 61 και Φίλιας 2004: 95 – 162):

1. Πότε αρχίσατε να γράφετε και τι σας έκανε να γράψετε το πρώτο σας βιβλίο;

Ο τεμπέλης ο γιος μου ο Μαρίνος με έκανε να γράψω το πρώτο μου βιβλίο. Δεν ήθελε να δει μπροστά του βιβλίο. Όλη μέρα έπαιζε. Μια μέρα του είπα: Αν γράψω βιβλίο για τη ζωή σου θα το διαβάσεις; Το έγραψα και ακόμα και αυτό το πέταξε. Στο στρατό ο Μαρίνος, ένιωσε την ανάγκη να γράψει και συνέχισε το δικό μου βιβλίο που του είχα γράψει εγώ. Η τεμπελιά του λοιπόν μου βγήκε σε καλό. Πριν από αυτό, στο πανεπιστήμιο, έγραφα κωμικούς διαλόγους για να γελάμε στο οικοτροφείο με τις φίλες μου.

2. Τι σας ώθησε στο θέατρο και τι πιστεύετε, από την πολύχρονη πείρα σας σαν εκπαιδευτικός, ότι το θέατρο προσφέρει στα παιδιά και στους νέους;

Το θέατρο έχει μέσα του ζωντάνια. Ο μαθητής, παίρνει πολλά πράγματα και η διαπαιδαγώγηση γίνεται πηγαία και αυθόρμητα. Στην τάξη, όταν δίδασκα αρχαιογνωσία, προτιμούσα αντί να κάνω διάλεξη στους μαθητές μου, να τους βάζω να υποδύονται ρόλους (Δία, Ήρα, Οδυσσέα και πολλούς άλλους). Ακόμα και ο πιο αδύνατος μαθητής μπορούσε με αυτό τον τρόπο να μάθει. Το θέατρο διδάσκει και ψυχαγωγεί, με την πραγματική σημασία της λέξης, τα παιδιά.

3. Από πού αντλείτε την έμπνευσή σας;

Από το καθετί. Από την πατρίδα μου που υποφέρει, από το περιβάλλον που κινδυνεύει και μαζί του κι εμείς, από τους πολέμους και την ανάγκη για ειρήνη, από την αγάπη. Θέματα που ενδιαφέρουν άμεσα τα παιδιά, τη μάθηση και την αγωγή. Τώρα γράφω για τα tablet (τα εγγόνια μου όλη μέρα τα κρατούνε) και για το πόσο αρνητικά επηρεάζουν τα παιδιά μας. Τα καθήλωσαν σε μια καρέκλα χωρίς να θέλουν να βγουν έξω για παιχνίδι ή να διαβάσουν. Πρέπει για παράδειγμα να βρουν τον δολοφόνο σε ένα παιχνίδι. Πράγματα έξω από την ηλικία τους.

4. Διαβάζοντας τα έργα σας, αντιλαμβάνομαι ότι γράψατε για διάφορα θέματα πολύ διαφορετικά μεταξύ τους: περιβάλλον, χάσμα γενεών, AIDS, κυπριακή πραγματικότητα, άτομα με αναπηρίες και πολλά άλλα. Πώς μπορείτε να κινήστε με τόση ευκολία σε τόσα θέματα;

Φτάνει να με συγκινήσει ένα θέμα και δίνω όλη μου τη ψυχή. Περισσότερο μου αρέσουν οι σάτιρες και οι κωμωδίες. Ο θεατρικός λόγος είναι πιο εύκολος για μένα, ενώ το διήγημα με δυσκολεύει πολύ. Δεν διάβασα πολλά θεατρικά έργα αλλά είχα σαν πρότυπό μου το αρχαίο δράμα και περισσότερο τον Αριστοφάνη που τον αγαπώ. Τώρα πια θέλω να συνεχίσω να γράφω και να προσφέρω στα εγγόνια μου και σε όλα τα παιδιά μέσα από τα έργα μου.

5. Ένα μεγάλο κομμάτι του έργου σας έχει να κάνει με εθνικοπατριωτικά θέματα. Αυτό προκύπτει από δικά σας βιώματα;

Μα γίνεται, αυτή η ταλαίπωρη πατρίδα, με έναν πανάρχαιο πολιτισμό, που έτυχε να βρίσκεται σε ένα σταυροδρόμι ηπείρων, εγώ το λέω σταυροδρόμι συμφερόντων, να δεινοπαθεί και όλοι να την αδικούν; Αυτή η πατρίδα μας φωνάζει να την ελευθερώσουμε. Δεν μπορώ να μην την ακούσω και να μην γράψω για αυτό. Ο πόλεμος όμως δεν τελείωσε και δεν αφορά μόνο την Κύπρο. Τώρα μωρά πνίγονται μέσα σε σαπιοκάραβα. Δεν μπορώ να μην συγκλονίζομαι με αυτά που είδα και που βλέπω. Τον πόνο μου τον μεταφέρω στο θέατρο. Όσο δεν έχω Αλτσχάιμερ εγώ θα γράφω!

6. Πώς νιώθετε που ακόμα τα έργα σας ανεβαίνουν από σχολεία και θεατρικές ομάδες;

Είναι η μεγαλύτερη ενθάρρυνση. Νιώθω υποχρεωμένη να συνεχίσω. Νιώθω δύναμη. Λέω στον εαυτό μου: «Βασιλική, δεν θα αφήσεις τον ίλιγγο να σε εμποδίσει από το να γράψεις. Γράψε πριν σου φύγει η ιδέα!». Και μου αρέσει μου κάνουν διασκευές στα έργα μου γιατί καταλαβαίνω πως τα αντιλαμβάνονται. Η φιλοσοφία μου ήταν πάντα πως αν είχαμε σαν πυξίδα την αγάπη για τη γη και την τέχνη θα μπορούσαμε να πετύχουμε τα πάντα!

7. Ποια θεωρείτε την μεγαλύτερη αναγνώριση μέχρι τώρα για το έργο σας;

Η μεγαλύτερη αναγνώριση είναι η χαρά μου να βλέπω μαθητές μου να γίνονται ηθοποιοί, θεατρικοί συγγραφείς ή απλά θεατές και να αγαπούν το θέατρο επειδή πρώτη φορά γνώρισαν αυτό το είδος τέχνης με μένα. Αυτή είναι η μεγαλύτερη χαρά μου. Τα βραβεία και οι διάφορες πλακέτες που μου δόθηκαν δεν με συγκινούν. Πολλές φορές στους διαγωνισμούς δεν συμμετέχουν πολλά έργα και καταλήγεις με βραβείο. Δεν μπορώ να εμπιστευτώ τις επιτροπές και τα βραβεία γιατί όλα αυτά είναι τυπικά.

Παράρτημα Γ

Γλωσσάρι ονομάτων και λέξεων:

Αντρέπεται: ντρέπεται

Άντρος: όνομα Ανδρέας

Απόν: όποιος δεν

Αρωτάτε: Ρωτήστε

Βασιλού: όνομα Βασιλική

Γιακουμής: όνομα Ιάκωβος

Γιωρκής: όνομα Γιώργος

Διτζίμιν: από το δοκιμάζω. αγώνισμα, λίθος που σηκώνουν για να δοκιμάσουν τη σωματική δύναμη. Παραδοσιακό παιχνίδι τις μέρες του Πάσχα

Ελενού: όνομα Ελένη

Ελλού: όνομα Έλλη

Έσει: έχει

Θεοφανού: όνομα Θεοφανία

Θουκής: όνομα Θουκυδίδης

Λλίο: λίγο

Μονοπάθκια: μονοπάτια

Μουχτάρης: κοινοτάρχης

Ούλλος: όλος

Παναής: όνομα Παναγιώτης

Παναουρής: όνομα Παναγιώτης

Περσού: όνομα Πέρσεφώνη

Πραξού: όνομα Πραξιθέα

Στασή: όνομα Αναστάσιος

Στυλλένα: όνομα Στέλλα / Στυλιάνα

Στυλλής: όνομα Στέλιος / Στυλιανός

Τζιαι: και

Τζυπρή: όνομα Κύπρος

Ττουλιά: όνομα Χριστόδουλος

Χαμπής: όνομα Χαράλαμπος

Χωρκά: χωριά

Χωρκάτης: χωριάτης

Βιβλιογραφία

- Boal A. (1979)., *Theatre of the Oppressed*, Pluto Press, London
- Cohen L., Manion L., Morisson K. (2000)., *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*, μτφρ. Καρανάκης Σ., Μαυάκη Μ., Μητσοπούλου Χρ., Μπιθαρά Π., Φιλοπούλου Μ., (2007) (σ. 385 – 413), Μεταίχμιο, Αθήνα
- Γκόβας Ν., Ζώνιου Χ. (επιμ.) (2011)., *Θεατροπαιδαγωγικά προγράμματα και τεχνικές θεάτρου φόρουμ*, Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση
- Γραμματάς Θ. (1999)., *Fantasyland, Θέατρο για Παιδικό και Νεανικό κοινό*, Τυπωθήτω, Αθήνα
- Γραμματάς Θ. (επιμ.) (2010)., *Στη χώρα του Τοτώρα*, Πατάκη, Αθήνα
- Ζώνιου Χ. (2003)., *Το θέατρο του Καταπιεσμένου*, Περιοδικό «Εκπαίδευση & Θέατρο», Τεύχος 4, Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση
- Ιωσηφίδης Θ. (2003)., *Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων στις κοινωνικές επιστήμες (σ. 39 – 61)*, Κριτική, Αθήνα
- Κατσούρης Γ. (2005)., *Το θέατρο στην Κύπρο Β' 1940 – 1959*, χ.ε, Λευκωσία
- Κωνσταντίνου Α. (2007)., *Το θέατρο στην Κύπρο (1960 – 1974)*, Καστανιώτης, Αθήνα
- Τάκη – Αθανασίου Μ. (2015)., *Το ερασιτεχνικό θέατρο στην Κύπρο (1955 – 1974)*, χ.ε, Πάφος
- Φίλιας Β. (επιμ.) (2004)., *Εισαγωγή στη μεθοδολογία και τις τεχνικές των κοινωνικών ερευνών (σ. 95 – 162)*, Gutenberg, Αθήνα
- Φωτίου Β. (1992)., *Πυρηνικός Αφοπλισμός και S.T.A.R.T*, χ.ε, Λεμεσός
- Φωτίου Β. (1994)., *Το βασίλειο της μουσικής – Θέατρο για μικρά παιδιά*, χ.ε, Λεμεσός
- Φωτίου Β. (1995)., *Νεανικό Θέατρο*, χ.ε, Λεμεσός
- Φωτίου Β. (1998)., *Νεανικό Θέατρο II*, χ.ε, Λεμεσός
- Φωτίου Β. (2006)., *Πάμεν πίσω στα χωρμά μας – Κυπριακές ηθογραφίες*, χ.ε, Λεμεσός
- Φωτίου Β. (2008)., *Θεατρικά έργα*, Εκδόσεις Επιφανίου, Λεμεσός

- Φωτίου Β. (2010)., *Ήταν ένα... καράβι*, Εκδόσεις Εν Τύποις, Λευκωσία
- Φωτίου Β., Κορφιώτη Β. (2008)., *Ευαγόρας Παλληκαρίδης. Τα μάτια που αντίκρισαν την αγχόνη*, Εκδόσεις Αφή, Λεμεσός

Επιπρόσθετο υλικό από:

<http://www.ethal.com.cy/>

<http://www.theatroskala.com/>

<http://www.thoc.org.cy/>

[Βικιπαίδεια για Εφαρμοσμένο Θέατρο](#)

Αρχείο Ε.Θ.Α.Λ

Βασιλική Φωτίου

Βιβλιοθήκη Θεατρικού Μουσείου Κύπρου

Έφη Βαρναβίδου